859
A76

Din această carte s-au tipărit 150 exemplare pe hîrtie vergé, legate în piele, numerotate de la 001 la 150

coperta de Petre Vulcănescu

TUDOR ARGHEZI

LITANII

I 48961

EDITURA PENTRU LITERATURĂ, 1967

Mi-aș răzvrăti, și nu mă lasă. Mintea mă răzvrătește, și cugetul mă ține.

De ce trebuie să murim?

Nu știu om să fie veșnic, nici pasăre nesfârîmată de vînturi.

Ne-am urzit un neam, alăturîndu-ne doi pribegi. Logodnica venea din țara zimbrului, să caute apă, și a dat peste mine la fîntînă, ostenit de drum, cu ciutura la buze.

— Ce ai vînat? m-a întrebat fecioara.

— Umbră și văzduh. M-am întîlnit într-un loc cu o fiară mare, care-și freca spinarea de cer, și am tras în ea. A fugit, cu toate săgețile mele împlîntate în desimile blănii. Era furtună, și fiara venea, din mare, pe brînci. — Lasă-ți urciorul și vino cu mine. Vrei?

— Unde mă duci?

— Uită-te în ochii mei și îndrăznește.

Și m-am luat femeie de la fîntînă. Urciorul a rămas gol la izvor și singuratec. I-am pus în deget inel și ne-am strămutat departe, în țara cu

oi. Acolo am zidit temelia casei, am adunat muncă şi tihnă şi am umplut casa de copìi.

— Ce bine e lîngă noi! a zis iubita.

— Dar unul din noi o să moară întîi. Întemeiem, şi altul surpă. Urzim împreună, şi altul destramă. Ce se vor face pruncii noştri fără noi?

Domnul are o socoteală şi nimic nu se naşte în zadar.

PARASCHIVEI

Singurătatea mi-e întodeauna
Și pretutindeni bună însoțitoare,
Asemuindu-mi sufletul cu luna
Care îngheață viața, cum răsare.

Mișcarea-n jurul meu încetinează,
Se micșorează uliți și cetate,
Și oamenii, trecînd pe la amiază,
Au gînduri și cuvinte depărtate.

Cui să vorbesc de nu știu ce mă doare?
Cine s-asculte sufletul e-n stare
Cu degetul trecut în cingătoare,
Fără să-mi ceară să-i vorbesc mai tare?

Tu pricepeai din gest. Într-o privire
Păstrai comoara ce-mi lipsea
Și cunoșteai și din închipuire
Ce bolți de cer vegheau deasupra mea.

Dar cînd venea s-asculte îndoiala
La uşa-ntredeschisă către vis,
Îţi auzeam pantoful şi podeala...
Şi-atunci ştiam că uşa i s-a-nchis.

1910—1959

LICEUL „GHEORGHE LAZĂR" BIBLIOTECA BUCUREȘTI

Vrei tu să fii pământul meu
Cu semănături, cu vii, cu heleșteu,
Cu pădure, cu izvoare, cu jivini?

Vacile ne vor aduce ugerii plini
Și vor mugi la poarta noastră
De salcîmi cu floare albastră.

Nevăstuicile se vor juca în ogradă
Cu purceii și cu rațele, grămadă.

Puii de borangic
Vor număra meiul cu bobul mic
Și vor fugări țînțarii.

În fața prispei vor tremura arțarii
Pestriți și va cînta cocoșul.

Vom aduce florile cu coșul.
Din nuiele de răchită
Vom face împreună zestre împletită.

Și din lîna oilor,
Culcușul pisoilor.

Vrei tu să fii grădina mea,
De iarbă-mare și de catifea?

Păşunea mea tu să fii
Cu păpădii.
Eu să fiu boul tău alb şi nevinovat
Care te-aş fi păscut şi te-aş fi rumegat,
Pe înserate,
Pe copitele îngenunchiate.
În jugul braţelor tale
Aş urca greul cerurilor goale
Şi munţii lunii pînă-n pisc.

Am rămîne în lună, pe disc,
Să arăm văile de tibişir,
Să semănăm lămîiţă şi calomfir.

Culcă-mi-te trîndăvă pe coarne,
Fă-te jugul meu de carne,
Stăpîna mea, frumoasă ca aurul,
De care tremură taurul.

Nu știe sprinteneala suavei domnișoare
Că ridicîndu-i coapsa mai sus de locul ei,
Făptura o-așezase din veac peste femei,
Apropiindu-i pasul înnalt, de zburătoare.

Aristocratic, mersul s-a dezlipit de lut.
Dansează zvelt și cîntă, ca papura ușoară.
Amestecată-n ritmul aspectelor și clară,
Plăpînda siluetă tiparul l-a-ntrecut.

Ți-am scris de-o viață stihul de dragoste, întîiul,
Într-un pantof de nuntă, uitat între caiși,
Cînd ostenită-n vălul miresei adormiși,
Ca să-ți sărute talpa de-aproape și călcîiul.

Tu miroși ca marmura și apa din fîntînă.
Ai scos din uitare o mînă,
Te-ai deșteptat cu genele dese
Peste minunile puțin înțelese.

Vino să te ascund în trestii și papuri
Pînă-or sosi hainele din cufere și dulapuri,
Pantofi înnalți
Cu care-ai să te-ncalți,
Ciorapii de sticlă de mătasă,
Horbota moale, cămeșile fumurii de acasă.
Mîinile mele vor să te-mbrace
În aromate, calde promoroace.

Cu cireșe la cercei
Să mergem la purcei,
Să dăm vitelor tărîțele
Mulgîndu-le țîțele
În ciubere.

I 48961

Dă-mi mîna ta fără putere
Cu fînul de-a valma.

Taurul vrea să-ți lingă palma.

Trei cuvinte viața-ntreagă.
Două puncte: Îmi ești dragă.

Ochii tăi s-au pus pe slove și cuvinte
Ca niște albine albastre, însetate de mirodeniile sfinte,
Și sugînd mierea cărții s-au îmbătat cu ea.

Halucinata științei, vino în grădina mea,
Unde busuiocul a crescut ca brazii, și măceșii
Zgîrie sîmburii sînului prin inul cămeșii.

Pămîntul umblă după tine să te soarbă
Cu vîrfuri boante de iarbă oarbă.
Din sîngele tău băut și din sudoare
Pot să iasă alte poame și feluri noi de floare.

Vino. Dinainte îți voi desface pelinul și romanița
Pe care le coace arșița.
Cu brațele și pieptul voi despica poiana
Și buruiana.

Voi ridica vițele fragede cu ghimpi de mărăcine
Ca niște omizi lungi, lipite de tine,

Te voi strecura ca dintr-o plasă,
Dînd foile și umbra de o parte,
Cum ai făcut și tu în carte,
Mireasă!

După ce te voi fi trecut și apărat
De fiarele mici, de gîzele de un carat,
De șarpe, de lanțuri și de metale
Vegetale,
O să mă lași să-ți pui inele de mîini, brățări de picioare.
Și alte veștminte, dogorîtoare.

Șopîrlele verzi și cenușii, din chiparoși,
Se uită la tine, șopîrlă
Albă, cum coși
Pe mal, cu piciorul în gîrlă.

Șerpii casei nu te-au mai văzut,
Oile se opresc, vacile rag.
Și măgarilor încurcați în muște, le-ai căzut
Cu drag.

Trebuie să mergem să cunoască
Tîrla, cotețele, grajdul, balta,
Cine are să le domnească.
Poftim... Ariciul nostru, pînă una-alta.

Pe cîmpul palid, în sulfină,
Vitele pasc şi rumegă lumină.

Ramurile, poamele
Fac mierea, smirna şi toate aroamele,

Şi căluşeii cercului cu zodii,
Curcubeie de jivine şi jigodii.

Auzi? Oglinzi şi argintări, şi-n ape
Stă scufundat un clavecin cu două clape.

Zări de zmalţ, văzduh de ceramică,
Streaşini, un cuib de rîndunică.
Sprintenul aer miroase
A răchită tînără şi a mătase.

Pămîntul dă din el
Tidve, izmă, muşeţel,
Boance, piersice, struguri.

Rînduri de pluguri,
Cocorii taie brazdă stearpă şi ară
Nămolul Tăriilor de ceară.

Vin turmele, capre, mioarce. . .

Stăi! Nu te-ntoarce.
Coapsa ta sucită stă aşa de bine,
Caldă, lîngă mine!

Ai vrea să-nceapă noaptea? Vrei?
Strînge-mi încet un deget, două, trei,
Neputincioase, somnoroase, putrede, slute,
Pe adormite, pe tăcute.

Am scris-o mic, ai s-o citești cu greu.
Pune-l în deget, scoate-ți-l mereu.

Nemaiputînd să ți-l sărut, eu, faur,
Surîd în stihul ce ți-l scriu pe aur.

Am vrut să nu fiu eu de vină
Că am avut numai atîta rădăcină
Cît a rodit o rodie, și-atît.
Citește cînd ți-o fi urît.
Inelul strecurat pe degete
Sărută-l cînd ți-l scoți și cînd citești.

Decînd mi-ai pus capul pe genunchi, mi-e bine.
Nu știam că mă voi vindeca de mine cu tine.
Vorbele, gîndurile, împletirile crezusem că-mi ajung.
Nu știam. Au zvîcnit umerii, au crescut brațele:
fusesem ciung.
Mi-am simțit coapsele, gleznele, spinarea tari
ca un luptător.
M-am vindecat și m-am născut, sărutîndu-ți talpa unui
picior.
Fusesem slăbănog, fusesem orb, rătăcit
Între uragane, miazănoapte și răsărit.

Mîna îți atîrnă-n nisip și pietriș,
Linsă de valul curmeziș
Care vine-mblînzit să-ți pupe unghiile, inelele și-o brățară
Și îți aduce daruri dintr-altă țară,
Zale rupte, firimituri de coifuri și de scuturi,
O poală de odăjdii argintii și fluturi.

Pentru leacurile din măceșii sînului tău
Am înfruntat mînia lui Dumnezeu.
Vezi? Corabia din zare plutește lin, plecată pe sfert,
Plumbuită ca într-un nămol de cositor fiert.
Merge marea, merge cerul împovărat de stele.
Numai corabia și noi ne-am oprit între ele.

INSCRIPȚIE PE O UȘE

Cînd pleci, să te-nsoțească piaza bună,
Ca un inel sticlind în dreapta ta.
Nu șovăi, nu te-ndoi, nu te-ntrista.
Purcede drept și biruie-n furtună.

Cînd vii, pășește slobod, rîzi și cîntă.
Necazul tău îl uită-ntreg pe prag.
Căci neamul trebuie să-ți fie drag,
Și casa ta să-ți fie zilnic sfîntă.

Te-am ridicat pe-o coastă cu izvoare
Și-mprejmuindu-ți liniștea cu aștri,
Te las albind prin pomi, din depărtare,
Cuib fermecat, ca de cocori albaștri.

Din prispa ta vreau să-mi aduc aminte,
Din geamul tău gîndi-voi la trecut,
Privind în sus, la pasările sfinte,
Ce-n streașini cuib de-argilă și-au făcut.

Voi îngriji ca-n fiecare seară
Să-ți ardă-n vîrf nestinsa noastră stea,
Pe care voi aprinde-o solitară
Cu sufletul și ruga mea.

Iar pentru prunci și ochii-odihnitori
Ai Preacuratei ce ne-nchise drumul,
Vom răspîndi prin încăperi parfumul
Care preschimbă inimile-n flori.

Și-ntr-un ungher, vom face din covoare
Un pat adînc, cu perinile moi,
Dacă Isus, voind să mai scoboare,
Flămînd și gol, va trece pe la noi.

Orînduirea firii a sorocit să-i fie
Copila diafană bărbatului soție.
Plăpînda libelulă, în mîna lui păroasă,
E crudă ca lăstarul de crin și chiparoasă.
Ea-l place că e teafăr și dur — și om de treabă,
Nu șovăie, nu-ntîrzie, nu-ntreabă.
Pornește drept nainte și-ajunge ținta drept,
E răspicat și înțelept.
Strădania și munca lui aspră pentru tine
Fac zilele să-ți fie mai mari și mai depline,
I s-au zdrobit genunchii și i s-a frînt spinarea,
Să-și merite și blidul gustos și sărutarea.
Din fundul mării zmulge-n șirag mărgăritare
Pentru grumazul zveltei și chipeșei fecioare.
Din noapte ia ciorchinii de stele și scîntei
Pentru brățări, paftale, inele și cercei,
Luceferii de aur din piatră seacă-i scoate,
Mușcat de colții stîncii și sîngerat în coate.
E jertfa lui de sine, aprinsă de-o idee.
Ideea, ca și lupta și pîinea,-i tot femeie.
Sînt toate ale tale și toate pentru tine.
De nu, atuncea pentru cine?

Căci darurile toate aduse ție ți-îs,
Primind în schimb o floare, fragilul tău surîs.
Făptură de petală și de un bob de rouă,
Dă-i zilnic dimineața o bucurie nouă,
Ofranda de răsplată e poezia lui.
O alta, mai suavă și mai cinstită, nu-i.

Vino-mi iarăș, lîngă suflet, și să plîngeți amîndoi.
Voi pleca, și către seară vei rămîne întristată,
Cătînd pasul amintirii printre frunze și-n trifoi.

Tu, de sufletul meu spînzuri ca o iederă-uscată
Dezlipită de fereastra turnului cu-ogive multe.
Cine-și pune-n vînt urechea, șoaptele să i le-asculte?

Așteptarea simți că ține cît un șes pustiu de viață.
Ai ghicit că-mbrățișarea e zălogul cel din urmă.
Te zăresc într-o poveste cu cerdac și cer în față,
Măsurînd în fiecare seară ziua ce se curmă,
Și tresari la-nvăluirea liniștilor dintre plopi,
Încercînd din amintire umbra ei să ți-o dezgropi.

Ceri văzduhurilor pîcla tainelor să și-o despice
Și să-ntoarcă drumul negru, așternut ca un plocat,

Însă ochii-n pleoape, umezi, vor veghea, ca două spice,
Pînă ultima nădejde le va fi şi secerat.

Cînd ne-am luat, copila mea
Era singură și ea.
Dar aflasem prin vecine
Neamuri că-ar avea puține,
Și că toții ei puțini
Pribegeau printre streini.

Tatălui îi zice soare,
Rătăcind peste hotare.
Luna, după cum o cheamă,
Îi era miresii mamă.
Meșter el și ea măiastră
Scoborau pe cale-albastră
Să o vadă pe fereastră,
Ziua-ntreagă, noaptea toată
Tot cu gîndul după fată,
S-o vadă măcar o dată.
Frații ei, cei doi luceferi,
Aținți, vioi și teferi,

I se lasă-n fir cînd coase
La năframa de mătase.

Vărul ei, ivit în zare,-i
Vizitiu la Carul Mare
Şi-umblă-n cer după mărgele.
Sumedenii, mii de stele,
Cu a nopţii paparudă
Trec prin lac şi nu se udă.
Naşii nuferi fac minuni,
Rotogoale de păuni.

Străbunice despletite,
Nişte sălcii şi răchite.

O ceruse de soţie,
De la trestii, o solie,
Ca de mare-mpărăţie,
Feţi înnalţi, cu suliţi lungi,
Cu săgeata să-i ajungi.

Zestrea-i fuse-o legătură
Cu merinde pentru gură
Și-alte lucruri în bazmà,
Secera și o cazma,
O bondiță și-o năframă
Și un talger de aramă
Cu care-o-nzestrase luna,
Să-l aibă întodeauna.
Și-i văd, parcă fu acuș,
Giuvaer, și-un cărăbuș,
Prins în păr,
Într-adevăr.

Însă-n sîn ținea închis
Un hrisov, scris și subscris
Pe o piele de vultùr,
Cu peceți jurîmprejur.

De ce, fată, nu-mi spuseși
Că ești spiță de răzeși?

1 aprilie 1963

I s-a ivit o lacrimă-n neştire
Şi i-a căzut în carte. O gîndire.
A plîns o amintire?
A fost odinioară.
Şi lacrima-i amară.
Ce suferă, ce-l doare?
Amarul n-are întrebare.
Sufletu-i călător, departe
De pleoape şi de carte.

Dar lîngă gînduri strîns de-atîtea ori
Stă risipit un teanc de vechi scrisori.
Iscălitura de-o mai fi pe lume
Poartă-ntr-un colţ, mereu, acelaş nume.
E încă auzită şi tot vie
Mîna de-atuncea care nu mai scrie?
Ar căuta să ştie.
S-a aşternut peste condei o viaţă,
O noapte fără nicio dimineaţă.
Pare-a fi fost şi pare că nici nu e
Şi se fereşte să şi-o spuie.

Pe șoapta inimii, ei nu mai sînt stăpîni,
Rămasă în scrisorile de altădată. Doi bătrîni,

De ziua ta, primiși o floare în ghiveci,
Ca să trăiască dulce și cu tine-n veci,
Tot proaspătă și nouă pe tulpină,
Dînd cîte-o floare zilnic la lumină.
Tot înmulțite florile,-ntrebai
Cîte mai sînt că nu le mai știai.
În dimineți, tu le găseai mai multe,
Ivite-n sus, de parcă să te-asculte,
De parcă să-ți vorbească,
Într-altă limbă decît omenească,
Mereu mai pure și mai înnălțate,
Deschise-n rouă cîte-o jumătate.

Dar într-o dimineață rumeoară
Văzuși că florile-ncepeau să moară.
Mai cîte una după cîte una,
Le sărutase-n agonie luna.

Vezi, cel puțin că de-astădată
Moartea se face fragedă și delicată.

Otoperi

Mi-a ieșit în drum cu bine
Fata donițelor pline,
Aducînd de la izvor
Apă vie tuturor
De la seceră și coasă
Fata ochiului frumoasă,
Zveltă, naltă și ușoară,
Cu glezne de căprioară.
Și desculță parcă zboară.
Mulțumescu-ți, Păpădie,
Că mi-ai dat să sorb și mie.
De-atunci mintea mi-e mai vie
Și o nouă fericire
Mi se-așterne pe psaltire.
Toate-mi ies mereu din plin,
Înmulțite cum îmi vin.
Și am fost și eu întîiul
De ți-am sărutat călcîiul.

Se-ncinsese sărbătoare
Şi subt munte horă mare,
Pentru mirii viitori,
Din ţinut şi călători.
Care mari cu coviltire
Pentru fiecare mire,
Cu belşug de multă zestre.
Nechezau caii-n căpestre,
Capre, tîrle, oi în turmă
Erau zestrele din urmă,
Şi cirezi întregi de vaci,
Cîini, ciobani, berbeci şi baci.
Mînzii, copilandri noi,
Adunaţi de prin zăvoi,
Se jucau sărind cu mieii
Nu mai mari decît căţeii,
Şi pe lături cu viţeii.
Gospodarii şi primarii
Încărcaseră măgarii
Cu tot felul de mîndreţi

Pentru fete și băieți,
Unii buni dar sărăcuți
Și la vîrstă mai trecuți.
Fetele purtau pe sîni
Salbele de la bătrîni,
Și, ca solzii de balaur,
Icusari și sfanți de aur.

Un fruntaș cu plete dese
Zise: — «Fata-i pe alese».
Tineretul se-mbulzea
Către zestrea cea mai grea.

Mă bătea demult un gînd...
Luasem fetele la rînd
Și strigai, cînd am sfîrșit,
Să fiu bine auzit:
— «Eu aleg pe uscățiva
Fără zestre, Paraschiva».
— «Paraschivă, fă-te-ncoace.
Ție, mirele îți place?»

— «Ce să zic? — zîmbește, — parcă
Ceva nou mă și încearcă.»

Se-arătau cu scăpărare
Niște fel de degetare.
Scăpărau și stelele
Mîndre, cu inelele.

— «Marea binecuvîntare»,
Zise preotul cel mare,
Și, din hora lui, cuvîntul
Și-a zidit așezămîntul.

Cîtă vreme-i de atunci,
Peste noi și peste prunci?
Seară, cît și dimineață,
A trecut și vine-o viață.

14 octombrie 1965

La geamul sufletului tău
Se-ngrămădesc părerile de rău,
Le uiți un timp, dar ele se adună
Și se șoptesc alături împreună.

Voiai să uiți de tot, să uiți de toate,
Și, încercînd, văzuși că nu se poate.
Să fie leac? Să ți-l aducă cine?
Că morțile, și ele, se-ngrămădesc în tine.

Și lacrima-i amară,
O lacrimă de rouă și-o lacrimă de ceară.
Că am aprins în geam o lumînare
Și-o candelă, la ce-a mai fost și doare.

Au tremurat ca două stele,
Într-o-ngînare mută între ele,
Mîhnirilor și vieților trecute,
Răbdate pe tăcute.

De cîte ori, trăite, ai murit?
Mîhnirile ascunse le-ncepi și n-au sfîrșit.

Fata mea, decînd ne-am luat
Vremea tot ne-a tulburat.
Am trăit după cît știi
La-nchisori și-n pușcării.
Dar decum ne-am cunoscut
Dorul nu ne-a descrescut.
Între lanțuri, dus și strîns,
Tu răbdai tăcut și-ai plîns.
Zile negre, ceasuri grele,
Ne vedeam printre zăbrele.
Viața noastră-ntodeauna
Și-ntreruptă ne-a fost una.
Ni-era vremea veninoasă,
Dușmănit și tu frumoasă.
Dar durerile-ndurate
Le-mpărțeam pe jumătate.
Poate-așa ne-a fost și scris:
Suferință, chin și vis.
Visul însă-n timp cumplit
Nesimțind ni s-a-mplinit.

Țara ta din Miazănoapte
Tăia spicele necoapte.
Vaca voastră nu da lapte
Fincă soarele greoi
N-ajungea pînă la voi.
Cu Moldova-n graniță
Casa ta de graniță
Se uita în țara mea
Unde grîul meu cocea
Tremurînd și suspina.

Între țara ta săracă
Și Moldova cea buiacă
Curgea-ngustă cît un brîu
Pîrtia unui pîrîu
Trecut lesne cu piciorul
După apă, cu urciorul.
Dar pe graniță-mpăratul
Își pusese stîlp soldatul,
Cu o pușcă, fată dragă,
Încărcată doar să tragă.

Și trăgea și-n ziua mare
Pusă ca din răzbunare,
Că vezi bine, noi eram
De-altă vatră și de-alt neam.
Altcum țara vi-era goală
De biserici și de școală.
Primeați binecuvîntare
La cinci poștii depărtare,
De la un protoiereu
Uitat și de Dumnezeu —
La botez și-nmormîntare.

Zgripțorul împărăției
Era semnul datoriei
Stînd cu pliscurile-ntoarse
Peste pajiștile arse
Și primindu-și fiecare
Partea lui de-amenințare.
Vreai să treci, soldații lui,
Nemții împăratului,

Și trăgea și-n ziua mare
Pusă ca din răzbunare,
Că vezi bine, noi eram
De-altă vatră și de-alt neam.
Altcum țara vi-era goală
De biserici și de școală.
Primeați binecuvîntare
La cinci poștii depărtare,
De la un protoiereu
Uitat și de Dumnezeu —
La botez și-nmormîntare.

Zgripțorul împărăției
Era semnul datoriei
Stînd cu pliscurile-ntoarse
Peste pajiștile arse
Și primindu-și fiecare
Partea lui de-amenințare.
Vreai să treci, soldații lui,
Nemții împăratului,

Te ocheau ca vinovat
Pentru ei și împărat.
De la crucea lui Profir
Începea și-un cimitir.
Vinovații
Erau maicile, bărbații,
Mergînd să-și sărute frații
De dincoace de izvor,
Clăcași pe cenușa lor.

Într-o zi, mai mare milă,
Tu erai de-abia copilă
Și Măicuța te-a trimis,
Pe un timp de soare-nchis,
Să-i aduci cîte nițică
Smîntioară-ntr-o ulcică.
Satul aștepta-Nvierea
Și-ncepuse privighierea.
Vezi că-n marea-mpărăție
Dreptul se chema hoție,
Că-i furai din avuție.

Te-au văzut finanții ei
Și te-au dus cu pușca trei.
Ca să scapi de cimitir
Trebuia plătit un bir.
Cine să plătească vama,
Cine altul decît Mama?
Maică-ta, uscată iască,
Și-a vîndut, ca să plătească,
Și bondița strămoșească,
Dar păstra într-o cutie
Slovele de răzeșie
Moștenite decînd veacul
De la moșul ei, săracul,
Scrise, nu știu în ce an,
Chiar de mîna lui Ștefan,
Date-n grijile păstrării:
Semn al vitejiei țării.

De atunci ați blestemat
Granița și pe-împărat.
Blèstemul a biruit,

Granița s-a prăbușit
Și cu ea deodată, mamă,
Zidurile de la vamă.

Eu, balada mea tîrzie
Ți-o citii cu lacrimi ție,
Fată dragă,
Prin vecìi acum pribeagă.
Ți-am citit suspinul vie
În spital, în agonie.
Stihurile înjghebate
Le-ai simțit adevărate:
Te-ai trezit și-ai tresărit.
Era ghiersul deslușit.
Tu mă lași acum nătîng
Să-mi scriu stihul și să plîng,
Pîn'ce și zilele mele
Se vor stinge printre ste!e,
Cînd prin zări din marea noapte
Te-oi chema-n frînturi de șoapte.

N-am crezut cînd ne-am jurat
Că de-atunci ne-a și-mbrăcat
Cununați, subt bolta porții,
Steagul adiat al morții.
Lin și furtunatec vine
Lingușind pînă la mine,
Timpul, vraja tuturora;
O aștepți și sună ora.
Vremea mi-a venit și-mi vine
Să te port de-acum în mine.
În zăbranic, dragă fată,
Inima mi-e-nfășurată.

August 1966

Parohul intră-n cor și cîntă:
« În viața ei a fost o sfîntă ».

Ar fi vrut să nu mai spună,
Că plîngînd mereu la lună,
Umblă-n gol și în furtună,
Noaptea fără de hodină,
Ziua fără nici lumină,
Sufletul meu, părăsit
De ce-a fost și-a fost iubit.

Frîntă-n cîrje subsuoara,
Căutase primăvara.
Lacrimile mele-amare
Mi le-adun pe fiecare
În condei și călimară
Drept aghiasmă funerară.
Și-acest plînset mut, închis,
Mi se cheamă manuscris.

O voce umblă-n crucea nopții, poate-o șoaptă.
Parcă-o aud și parcă nu
Vorbind cu dumneata și tu.
E singuratecă și depărtată.
Mă strigă cîteodată.
Se-aude, se arată
Suspinată.
E poate un ecou, un semn, un funigeu
Al unui gînd de prin trecutul meu
Rămas pe lîngă vreo fîntînă,
Într-un salcîm ori în țărînă,
Care mă caută crezînd că m-a pierdut.

Cățelul amintirilor mă latră.
Mă caută-n văzduh și-n piatră.

Octombrie 1966

Vream să-l înțeleg mereu
Pe prea bunul Dumnezeu.
L-am chemat un veac întreg,
Dar nici azi nu-l înțeleg.
Poate i s-a cășunat
Că prea mult m-a răsfățat.
În sfîrșit,
Mult prea greu m-a pedepsit.

Nu ți-am cerut nimic, și niciodată,
Și nu-ți pricep mînia răzbunată.
Aș desluși că-n gîndul Tău
De multul bine-ți pare rău.

Arîpa mare mi s-a-nchis,
Ce-mi fu mai scump mi l-ai ucis. . .

Februarie 1967

Amintirile grămadă
Vin în cîrduri să mă vadă
Că li-i dor și lor și mie
De condei și de hîrtie,
Ele neștiind să scrie.
Nici condeiul nu mai poate
Să le prindă-n zbor pe toate.
Singur, nici eu nu mai pot
Să le-nșir la rînd detot
Și de-ncerc s-adun vreo cîte,
Îmi vin cele mai urîte,
Mai bolnave, mai schiloade.
Una șovăie și cade. . .
Vor de mine să se lege
Și-amintirile pribege,
Dar uitîndu-mă mai bine,
Văd pe cele mai străine.
Vin ca niște cerșetoare
Și condeiul meu mă doare.

Numai una din grămadă
N-a-ncercat să mă mai vadă.
Draga mea din nesfîrşit,
M-ai uitat ori ai murit?

Februarie 1967

Anii treceau tiptili ca niște șoapte.
Unul venise de prin Miazănoapte
Și celălalt dintr-un Apus.
S-au întîlnit
Și-au mulțumit.
S-au luat de mînă și s-au dus în sus,
Se cunoșteau din presupus.

Unde mai sînt? Poate-au pierit.
Țărîna le miroase a pulberi de argint:
Miresmele nu mint.
Mormîntul pare-n asfințit,
Era pe-aci pe-aproape
Între scîntei și ape.

Martie 1967

Crăp ușa cu sfială,
Odaia ți-este goală.
În perini se păstrează încă
O urmă-a capului adîncă.
La pat, stingheri, pantofii tăi de catifea
Și pe cearșaf o pată de cafea.
M-am întîlnit prin casă
Cu-o umbră vaporoasă.
Decînd pierișsi, mi te-arătai întîi.

Măcar ca umbră, rogu-mă, rămîi.

Martie 1967

Astupă fluierul, vioara
Opreşte-o să mai sune.
Vreau s-amuţească tot ce cîntă,
Flaute, naiuri, orgi şi strune.

Vreau să-adoarmă toate,
Să nu strecoare nicio şoaptă.
Să văd că viaţa-i spînzurată
Într-un albastru fund de noapte.

Tăceţi copaci, tăceţi fîntîni,
Ca şi cum viaţa n-a-nceput.
Pămîntul nostru să rămîie
În cer şi soare, orb şi mut.

Căci ar ajunge o silabă
Rostită nu pot şti de cine,
Ca să se prăbuşească iarăş
Tăcerea veche peste mine.

Martie 1967

I

Mă rog ție, Doamne, și nu știu cui mă rog și de ce mă rog. Sufletul mi-e plin de o bogată durere, ca o corabie de mărgăritare, ce-și poate pierde tezaurul la o răscolire de talaze. Durerea mea trebuie să o împărtășesc cuiva, și niciun om nu-i în stare să mi-o priceapă și nu are auzul de care sufletul meu simte nevoie.

Știu că este ca și cum aș fi un nebun în fața unui pustiu, și că mă închin vîntului și tăcerii, cu plopii și cu apele singuratice. Dar încă fac rugăciunea mea către tine, punct întunecat de lumină din întuneric, căci îmi trebuie un tovarăș, îmi trebuie un stăpîn pe care nu-l găsesc, o patrie ca să nu semene cu pămîntul, un împărat cu care să vorbesc, o cifră.

Mă rog ție pentru că ți-s stelele frumoase, pentru că ai urzit azurul, pentru că ai făcut caprele și copacii și ți-ai răspîndit ființa în

toate semințele și în toate făpturile, cu care, fără voia mea, mă simt legat, fie că tu știi sau nici nu știi. Mă rog ție, Doamne, să nu mai fiu eu însumi.

II

Rugăciunea mea e o risipire, ca de aburi, în vecie: mă gîndesc. Mă gîndesc că poate nu am fost detot zadarnic şi că poate am avut un rost, pe care nu-l ştiu, de vreme ce am trecut scînteind printre stele. Nu m-am făcut eu, şi m-am trezit zămislit. Mintea mea e o lumină de undeva: nu am făcut-o eu. Sufletul meu are puteri care mă înfricoşează. Gîndul meu vine de la sine, fără să-l fac. Tot ce împlinesc nu e de la mine, şi sînt ca un adormit care trăieşte un vis. Visez decînd m-am născut, şi nu-mi dau seama de nimic.

Rugăciunea mea e o mărturisire că nu ştiu şi că aş voi să ştiu, — dar de vreme ce nu trebuie să ştiu, rodesc în neştire ca vişinii, care, din beţe uscate, scot flori albe, frunze gingaşe. Ies florile din lemne şi gîndurile din oase? Ale cui sînt? Ale mele nu-s.

Dau tîrcoale împrejurul insului meu şi nu-l înţeleg. Am în mine puterea că vreau fără să

știu, că judec și închipui, că văd înnapoi și înnainte. Mă pot îndoi și mă tăgăduiesc. În gîndul meu se adună lumea întreagă; pot să aleg, să despart și să amestec. Piatra, lutul, scorbura nu pot să adune. Cine le face? Eu? Dar ce sînt eu? O lungime în picioare, care, cînd cade, se strică și se face gunoi.

Te-ai lămurit tu mai bine decît noi, tu, cel stăpîn de lucruri și de averi sau de învățătură mai mare? Trufașule, de ce nu te poți lămuri?

Rugămu-ne fără să cerem, rugămu-ne să ne împărtășim cu tainele și să nu ne lepădăm de ele.

III

Dă-mi, Doamne, știința să te înțeleg, dacă n-am decît părerea că te simțesc. Mintea mea nu te poate scruta, gustul meu nu te cuprinde, auzul și văzul meu nu te deosibesc. Mărginit la simțuri, nu te pot cerne în sita lor. Ca și o umbră tu treci prin ele, și ciurul rămîne gol. Să cred ce mărturisesc viclènii și hoții lui, nu se poate, — și nici cu proștii nu mă adun, ca să-l tîlmăcesc. Dacă fierbințeala mea și munca mea de singurătate nu sînt în stare să se apropie de tine, cum s-ar putea bănui că poți încăpea în vicleșugul lor?

Furnică strîngătoare și care ostenești fără de răgaz toată ziua, toată vara, tu, care îți cunoști bobul de pămînt, din puzderii, cu ascunzătoarea cuibului dedesubt, tu poate știi mai mult decît cărțile și deschizi mai drept decît cheile mele. Suie-te pe masa mea cu garoafe și vorbește înțelesului meu, micșorat ca să te asculte și smerit ca să primească.

IV

Pentru ce mi-ai dat minte, Doamne, și judecată? Ca să mă batjocorești?

Eu am pus preț pe mintea mea, mi-am frământat-o cu mințile àltora, cu mintea morților și cu mintea celor vii, și m-am apucat să te chibzuiesc pe tine.

Și am rămas tot atît de prost ca și înnainte.

Căci, făcîndu-mă, tu mi-ai curmat amintirile de mai nainte de-a mă fi făcut, și sînt ca un prunc orb născut, care nu și-a văzut muma niciodată și care poate și-a simțit-o cîndva cu pipăitul.

Pipăitul sufletului meu e plin de tine, Doamne, și buricele degetelor mele au mirosul laptelui uitat, care le-a mînjit. Dar judecata mi-e deschisă ca o scorbură de copac, — adăpostul, cîte o noapte, al pasărilor călătoare. . .

V

Un nebun a înfipt lopata în adîncul cerurilor și a scos măguri de argint, — și lopata a trecut din mînă-n mînă, pînă la noi.

Săpărăm noaptea întreagă, — și, cu ivirea dimineții, gropile s-au umplut zilnic la loc, — și, cu căderea serii, lopata începe din nou să muncească.

Ne găsim și azi într-acelaș loc. Brațele noastre muriră mereu, dar n-au ostenit.

Cine-i făptura ciudată, care se străduiește în zadar să intre în locul oprit?

Eu, Doamne, care te caut de la facerea lumii, și care știu că osînda mea e în zadar.

VI

Cîntă, vioară, cîntă! Parcă-n glasul tău ceva seamănă cu șoaptele zburătoare ale lui Dumnezeu.

Cîntă lin, și apoi fă-ți hohotul repede! varsă-te, jăluie-te, destramă sufletul meu între coardă și arcuș. Suferința mea de-a te asculta e fără de margini, ca firul rotund, de-a lungul căruia lunecă steaua dimineții, cel din urmă bob al metaniei de cleștar.

Tu trebuie să ai pe Dumnezeu în tine, pentru că lăutarul care te-apasă cu bărbia, ca să gemi, e din proștii aceia cărora Dumnezeu le-a spus adevărul. Toate vitele necuvîntătoare îl știu, pentru că tu li le-ai șoptit între coarne. Și vitele îl tac, încremenite de-a fi tăinuitoarele tale.

VII

Pentru ce, Doamne, atîta cruzime și atîta măcel în grădina ta frumoasă?

Unul mai viu mă pîndește întodeauna, ca să mă ucidă: că sînt eu floare, pasăre sau altă făptură, mare și mică. Toți sîntem bolnàvi de sfîrșit, și toți purtăm în noi, ca niște cutìi, numai îmbucătura altora mai fălcoși.

Este drept să ne înghițim unii pe alții? O floare înnăbușește o floare: un om pe alt om ucide. Este drept?

Vezi tu, Doamne, cît mi s'a rătăcit mintea, decînd mi'ai pus mocirla ei în cap, să gîndească? Am născocit o dreptate, ca să apăr pe cei neînzestrați; căci am născocit și scrisul, și cititul, și foaia de hîrtie pe care muștele albastre ale gîndurilor lasă veciei semnele mele, după ce eu m'am risipit.

Neputincios și slăbănog mă tîrăsc pe pietrișul ascuțit al stelelor tale.

S-a ținut un câine o zi întreagă după mine, și m-a urmărit prin zece grădini. Întunecîndu-se, câinele a rămas în întuneric, singur, și eu m-am întors cu sînul plin, acasă, de fructe coapte furate. Furate din ramurile scînteietoare.

IX

Dumnezeu nu este departe... L-ai simțit? Se clatină vișinii, au tresărit foile de porumb, s-a culcat iarba ciulită și s-a ridicat, ca o blană de cîine pe care-l mîngîie cu o vorbă ciobanul.

S-au dat florile îndărăt și i-au făcut loc, scuturînd mărgăritare de rouă, în drumul lui fără potecă. Parcă tămîia miresmelor grădinii acum îmbălsămește mai mult, și parcă desfacerea ei de pe garoafe a început să se vadă înlăuntrul aerului adînc. Și s-a despicat și salcia în stoguri de plete, și cozile ei s-au întors.

Așternutul de umbră al pămîntului de printre boance s-a mișcat, ca și cum ar fi trecut pe deasupra florilor, împletite cu iglița groasă, o stropitoare cu lumină. Un stol de porumbiei a ieșit din loboda roșie. Iezii s-au sculat din genunchi și s-au uitat: au văzut ceva?

X

Dumnezeu, îl auzi?... Pune-ți mîna în sîn, fecioară, și ascultă cu urechea din palmă... Dumnezeu umblă...

E pasul lui, calcă lin. A călcat ca arìpa, trece și pipăie ca fulgul.

L-ai întrebat? Întreabă-l: «Tu ești, Doamne?». Și-ți va răspunde: «Eu».

XI

Zgomotul încetinat și rar a umblat prin dreptul grădinii. Nu era nici șarpele, nici căprioara; parcă s-ar fi tîrît să iasă mai la iveală bostanii îngreuiați în robie.

«Oameni buni», au zis glasurile întrebate, din zgomotul încetinat. Niciun drum nu urcă, nicio urmă nu se cunoaște. Cîmp cu mărăcini, scaieți și țepi, urzit din sfoară de rădăcini înnodate pe cenușî îngălbenite. Năvod de sîrmă cu ghimpi. Bălăria vînătă a ținutului de surcele, cu vine și zgîrciuri de fier, coace uscături rotunde și păstăi. Arșița le golește și le crapă, de făinușuri de plumb, de scrumuri lungi, de prafuri, și otrăvuri, și funingini.

Cine să fi fost oamenii buni din pustietatea dimprejur, uscată și cocoșată ca spinările de cămilă?

Voci fără trupuri, suflete colindătoare, îngeri de văzduh.

XII

Ascultă pasul Domnului din sîn. De-acum poți rămîne singur, și nu ți se va mai urî. Se bate inima și se bate și steaua dintr-un plop: o tresărire. A luminat steaua zăpisul, cînd s-a scris cu sîngele tău. Ești un pămînt închis cu lacăte șoptite. În tine se zguduie și curge vultoarea, cînd o simți și cînd nu o simți. Te-a pus să umbli, cum a pus și luna să umble, nesprijinit: te ține de luceafăr, cumpănit de cer, un fir ca de păinjeniș. Tu faci ce face Dumnezeu, fără să știi. Domnul e în tine o fărîmă, o mărgică, o mireasmă. Păstreaz-o în dreptul sufletului, necontenit.

XIII

Tu porți pe Dumnezeu în tine, mai ușure decît pruncul femeii. Ai să-l cunoști. Închide ochii și ascultă: trece gîndul. Tot pasul lui e. Omul e poteca goală, — pasul Domnului calcă, și poteca zvîcnește. Potecile dau una într-alta, împînzind pămîntul. Dar Dumnezeu nu se arată pe toate potecile odată; el apucă pe una, — și merge într-o singură parte, acoperit și descoperit cîteodată de sălcii.

Oamenii toți, din înconjurul zării, aflînd că Domnul se arăta printre plopii de lîngă mare, au alergat într-acolo și s-au îmbulzit să-l zărească. Pînă să ajungă ei, Domnul trecuse,— și oamenii s-au întors întristați în cetăți și cătune.

— N-ați văzut pe Dumnezeu? întrebară ei.

— Cum era el? au răspuns oamenii locali-nici.

— Nici noi nu știm.

— Era ca un om?

— Să fi fost ca un om? Poate că era ca o văpaie sau ca o grădină care merge, sau ca un mùrmur cu lumină.

— Dumnezeul nostru e ca un om și ca un împărat în odăjdii.

— Nu pre acela îl căutăm, ziseră oamenii. Dumnezeul căutat de noi nu poartă sabie și nu e judecător; el e duh și urmă.

— Nu l-am văzut.

Nici nu putea să fie văzută o urmă. . .

XIV

Doamne, tu trebuie să fii mai fraged ca spicul de săcară şi mai smerit ca vioreaua...

Şi de-aceea poate că noi nu te putem deslueşi...

XV

Am voit să nu mai ştiu de tine şi am pribegit singuratec printre oameni şi cărţi. Oamenii m-au scîrbit, cărţile m-au întristat, — şi mi s-a făcut dor de tine. Tu eşti singurul care nu ţii minte şi care n-ai ce păstra pentru tine: slava ta e copilărească şi blajină. Tu eşti mai curat şi mai nevinovat decît noul-născut într-a cincea zi după ce s-a ivit, uimit, în lumea nouă. Tu n-ai legi, n-ai osîndă, n-ai ce răsplăti, nici ce răzbuna. Nu ceri dajdie, nu vinzi şi nu plăteşti, şi dai de pomană viaţă şi floare, soare, apă şi văzduh: frumuseţe, bucurie şi cîntec. Tu nu dai bunuri tocmite cu datorii, tu dai şi pleci, şi iarăş dai. Omul se naşte cu zestrea făcută.

Bunătatea şi mila ta sînt de todeauna, oricît aş greşi după socoteala omenească. Că sînt rău, sărac, ticălos, tu nu ştii. Tu eşti ca mama, pentru care copilul cocoşat e frumos, şi copilul nebun e drag ca şi cel cu minte. Tu ierţi

înnainte de a se naște păcatul. Păcatul trupului și al minții sînt nevinovății pentru tine, care nu știi ce-i vina. Și judecătorii și regii și furii au aceeaș trecere la tine; toți mor la fel, și numai momîile de piatră ale oamenilor adunați laolaltă, ca să se apere împotriva singurătecului, deosibesc pe unii de alții, cîteva sute de ani. Am văzut stricîndu-se oamenii nemuritori pe piedestale, împăraților mîncîndu-le timpul nasul, tîrșindu-le buzele, netezindu-i.

Pămîntul e plin de momîi, și fizionomiile lor, netezite ca niște pepeni, seamănă unele cu altele ca hîrcile amestecate în beciul cu oase. Oamenii de piatră și bronz mor întocmai ca statuile de carne și sînt îngropați ca și acestea. Pentru tine timpul nu sfîrșește și începe în fiece zi. La fel ți-e ziua de azi cu cea trecută. Vremea, prin care oamenii sar ca puricii și pier, stă pe loc. Nu e niciodată tîr-

ziu la ornicul tău, pe care îl luminează pe dinlăuntru luna. Tu ești proaspăt și nou în vecie.

Eu de nicio rînduială șubredă nu m-am prins și nu m-am întovărășit cu legile, ca să nu mi se strîmbe judecata și să nu mi se micșoreze veacul sufletesc. M-am gîndit la tine, cînd a trebuit să mă leg, și m-am dezlegat. Ce aș căuta la oameni, dacă m-am înțeles cu ne-mărginitul?

XVI

Rugăciunea mea nu este «Dă-mi, Doamne, și mai dă-mi». Dumnezeu ar bănui că mă iubesc și că nimic nu mi-ajunge, și m-aș ruși na. Că mi-ar da el o moșie sau o împărăție, ce cîștig aș avea? Să mă mîndresc? Dinaintea cui? A celor ce pier peste un ceas ori peste cîteva zile? Dinaintea slugilor? a lingăilor? Gura mea nu poate să dùmice mai mult, dacă aș avea o împărăție, decît gura plugarului, care lîngă plugul oprit în lumină ospătează cu mălai. Și tu nicio zi mai mult nu vei putea să adaogi zilelor tale, zadarnice și goale.

Bogat, adu-ți aminte că n-ai folosit niciodată și că ai mințit todeauna. Averea este iertată numai folosind și acelora care n-au agonisit-o. De jurîmprejurul tău oamenii suferă de foame și oboseală. Tu nu te-ai ostenit să-i înveți și să-i liniștești. Nici pîine n-ai dat, nici veștminte, nici slovă. Ai adunat ca un neghiob și te-ai îngrijit de ghemul tău de mațe. Ai

avut o bătătură şi ai rîvnit un cîmp; ţi-a venit cîmpul şi vrei o treaptă. Te-ai tîrît şi ai ajuns-o: uită-te îndărătul tău, uită-te înnainte: şchioapeţi între două goluri şi între două morminte. Cel din faţă e mormîntul tău.

XVII

Am făcut o nedreptate, Doamne, cel care cerci inimile și rărunchii și îi cunoști pre ei, — și m'ai iertat; de mai nainte m'ai iertat. Nu este cum am crezut, s'a schimbat. Am putut să apuc pe un alunecuș strîmb, și aș fi putut să mă duc așa, pînă la capăt, ca pe gheață, dar m'am oprit și am luat'o pe altă cale, mai adevărată. Dacă totuș îmi voi mai schimba o dată părerea, sau de mai multe ori, ceea ce mi se întîmplă foarte des și cel puțin de patru ori pe zi, să nu mă pedepsești. Omul nu este un stîlp țeapăn, ca să'și repete zilnic atitudinea din ajun, omul e o eroare orgoli'oasă care se corectează progresiv, o balanță în legănare, căutîndu'și cu acul polul mobil, fără să'l găsească precis. Adevărata îndreptare vine de la bunul grădinar. El își stropește garoa'fele care ies mai devreme.

XVIII

Doamne!

Mi-am pus roți la tălpi și la umeri aripi.

Și-n aripi și-n roți foc am pus.

Și zbor acum mai repede ca raza, mai sus ca șoimii și aproape de stele.

Un luceafăr a trecut prin aripa mea, și aripa mi-a luat foc, împușcată cu aur.

Am crezut că înmulțesc timpul și-l întind;

Că viața îmi va fi mai bogată —

Iar timpul în jurul meu s-a scurtat.

Dedesubt, în poalele lumii, trec, înjugați, boii liniștiți, și carele lor miròs a primăvară, ca niște biserici.

Sus, pe fîn, doi copii îmbucă poamele culese pe răcoare.

Ei nu vor ști să-și facă aripi, ca să cadă mai de sus, nici roți de foc, ca să treacă mai iute.

XIX

Casa mi-e lovită din toate părțile de vînt. Convoaiele lui năvălesc. Mi-o bat cu znopi de lanțuri și cu bolovani de fier. Topoarele cad în coifurile turlelor, fierăstraie groase curmă temeliile pieziș. Între pietre se strecoară dintele tîrnăcopului și caută să o rupă, gingìa zidirii. Trei zile și nopți am răbdat chiotele de iz-bîndă ale talazelor negre.

Cetatea stă nerăsturnată.

Furtuna s-a întors din mare, cu găleți de plumb topit, din străfunduri, și le-a vărsat peste turlele cetății.

Cetatea e în picioare.

Apoi, și-aduse pe sus, pline, burdufele mari, de apă amară, și le-a străpuns cu sabia, ca să mă înnece. Vitele mi-au stat în nămol pînă la coarne, cedrii mi-au fost acoperiți de mocirlă pînă la vîrfuri, și nici potopul de noroaie n-a putut pune stăpînire pe avutul meu. Cetatea

s-a ridicat mai sus, copacii şi-au zmuls braţele din mormînt şi le-au aruncat la cer.

Vrei să mă pustieşti, de mă treci prin fier, prin apă şi foc. Pentru ce? Au am eu puterile lui Iov, ca să fie încercate şi frînte pe rînd?

Am băgat de seamă că, nepăsător la ceasurile mele mărunte, tu pari să te mînii cînd vreau să zidesc, şi să te înviersunezi cînd am apucat să zidesc pe furiş. În lumea ta întemeiată e loc de noroade întregi de noi ziditori. Mi-ai dat o prăpastie şi o margine înnaltă deasupra adîncurilor ei, — un prag de un cot. M-ai pus acolo ca să-mi pierd cumpătul şi să cad, dacă te necăjeşti că am clădit? Cu darul tău batjocoritor eu m-am mulţumit, şi mi-am zis că şi acolo se poate zidi ceva, şi am zidit, cărînd cu spinarea, de jos, pe suişul greu, povara de bîrne şi grinzi, pînă subt Calea Robilor din cer. Nu mi-am jupuit carnea destul? Nu mi s-au tîrît oasele genunchilor de-a drep-

tul pe cremeni, pînă le-am suit? De ce mă pedepseşti cu negură şi vînt şi cu ârşiţă aprinsă?

Mi-ai trimis fluturi, şi erau omizi.

Mi-ai trimis răcoare, şi m-ai bătut cu grindini.

Mi-ai trimis lumină, şi mi-ai pîrjolit păşunea.

Dar mi-ai dat cuvintele, ca să mă vaiet şi să te întreb.

Iartă, Doamne, comoara asta e mai mare...

XX

Căutînd pe Dumnezeu în văzduh, văzduhul nu a răspuns; în pămînt: pămîntul nu a răspuns, — nu au răspuns nici piatra muntelui, nici izvoarele ei. Glasul lui se simțea în răsunetul lumii, tărăgănat prin pădure și stins în depărtările șesului sur, dar nu era prins niciodată întreg.

Am urmat toate potecile, care veneau dinafară de lume și ieșeau din lume afară, pînă la capătul lor pămîntesc, și m-am oprit, cînd în pragul prăpastiei, cînd în marginea stîncii ridicată-n gol, — și nici în creștetul piscului celui mai de sus nu l-am găsit. Am colindat țările și am întrebat de el jivinele îmblănite, pasările, frunzele: niciuna nu-l văzuse, dar toate știau că umblă prin apropiere, ascuns, ca un hoț sfiios, dinaintea făpturilor lui; căci îl auzise fiecare trecînd, cunoscut după pas.

— Ce-ai făcut cît ai umblat? m-au întrebat, întors acasă, greierele, șoaricele și șopîrla.

— Mai bine nu mă duceam şi m-aş fi mulţumit cu glasurile voastre mici. Mi-aduc aminte de fiecare, sunînd limpede ca un metal şi şuierînd ca o biciuşcă. Nu v-am uitat cînd mă luptam cu troienii de azur, şi m-am gîndit la voi cînd o barcă mă purta pe pilitura de aur a undelor tremurate. Ce n-aş fi dat să mă joc în luntre cu tine, greiere, purice de iarbă! Dar voi ce-aţi făcut într-o sută de ani?

— Copiii, nepoţi, strănepoţi, încuscriri. Şi ţi-am mîncat cărţile din dulapuri şi poduri, ca să nu le mai citeşti. Ce-ţi veni să cauţi pe Dumnezeu prin lumea toată?

M-am gîndit că şoarecii ştiu ceva, şi, obosit de cale şi îngheţat, mi-am dereticat sălaşul, care nu mai fusese scuturat de atît amar de ani, mutînd lucrurile din locul lor şi fărîmîndu-le pe toate. Cît puneam mîna pe ceva, se topea ca un scrum. Un putregai uscat ca o văpaie fără flacără mistuise măduvele fierului,

lemnului şi arămii, care se mai ţinuseră în firea şi locul lor prin singura obişnuinţă a croielii. Însăş oglinda, în care mă uitai să mă văd cît am îmbătrînit, curse ca o ţărînă printr-o sită, la arătarea chipului meu ca un fum în lumina ei. Fusese de ajuns să i se izbească luciul de umbra mea.

N-am mai putut nimic stăpîni, totul s-a lepădat de mine. Cuţitul mi se zbîrci într-o teacă de zgură. Încercînd foarfeca, degetele îmi trecură prin găurile urechilor ei, ca printr-o mînuşă deslînată. O molie nevăzută mîncase pe dinlăuntru săbiile şi suliţele din părete, care căzură din rotogolul lor, fără zgomot, ca nişte păianjeni. Perdeaua din geam mi-a zburat ca o mînă de făină neagră suflată. Aş fi tras cu puşca, din care îmi rămase în palmă ghinda glonţului goală.

Nu se putea să nu fie o vrăjitorie, mă gîndeam după ce toată chilia mi se prefăcuse într-o firidă de spuză dospită.

În ogradă, copacii crescuseră mari și groși. Înghețul îmbrăca ramura într-un clei de sticlă, care se cojea, spart în vîrfuri la o bătaie de vînt. Adusei de afară un braț de găteje îmbrăcate cu asemenea poleială, și aprinsei focul în vatră, îngrijorat. Mă așteptam ca nici scăpărătoarea să nu dea scînteie, ci tot o funingine moale. Rugul cuprinse vatra, și claia de flacări străluci ca o comoară de odăjdii luminoase, de mitre, de potire, de paftale și de pietre cu sîmburi de stele.

Ce bine era la mine în bordei, acum o sută de ani! m-am gîndit, pecînd căldura se risipea ca un parfum al sîngelui în odaia mea topită. Aveam atunci un scaun și o masă, o laviță de dormit, țoale groase și o sărică: Aveam un cal, care a pierit. Unde sînt cîinii mei?

De subt vatră curse, printr-o gaură, o izbucnire de sînge negru, și pîrîul ei, îndreptat că-

tre păretele dimpotrivă, se strecura în el, fără să-l mînjească. Se mutau și furnicile.

Am întîrziat dinaintea focului toată noaptea, cu fruntea în genunchi, mîhnit de singurătate, și, tîrziu, începu vatra să vorbească din hornul ei:

— Ce-ai făcut? Ce-ai căutat? Decînd umbli, ca un om fără minte, livezile au înflorit și rodit de o sută de ori, de o sută de ori s-a ascuns soarele și a ieșit din nou la iveală. Albinele au dat de o sută de ori cîte o sută de știubeie pline, și de trei ori s-au schimbat neamurile pe pămînt. Mii de buți și boloboace cu vin au scoborît dealurile, pe sute de drumuri; cîmpia de o sută de ori a fost secerată. Frații tăi s-au însurat, s-au măsurat cu munca și truda și au biruit. Hambarele păstrează movile de grîu. Vaci'e au dat viței mulți, oile s-au făcut turme, leguma și omul au stat în rădăcina și la locul lor, începînd și sfîrșind în

fiece an ceea ce încep și sfîrșesc, potolit, de la începutul lumii, fără neliniște, cu încredere și voie bună. Aceeaș sămînță a făcut altă sămînță, și din sfecle au ieșit sfecle. Ce vrusi tu să iasă din tine?

Pe tine te-a turburat, moșule, năluca. Ai îmbătrînit copilăros și stricat. Cine te-a pus să te iei după mine, după vînt? Ce-ți lipsea ca să fii fericit ca strugurii — rod muncit în brazdă și îngrijit? Oare n-aveai și tu ce are toată lumea, — putere, sănătate și unelte? Nu erai tînăr, nu erai frumos și sprinten? Ce-ai făcut cu tinerețea? Ce s-a ales din viața ta? Pe cine ai hrănit și ai mîngîiat pe cine? Cine s-a folosit de poverile pe care nu le-ai luat în spinare? Casa ți-e stearpă, grădina ți s-a uscat, vitele te-au părăsit flămînde. Te-ai înfumurat și ai voit să începi ce nimeni nu mai începe și să cauți ce nu mai cercetează ni-

meni. Casa ta e acum a greierilor, a șoarecilor și a șerpilor: cine-i mai poate stîrpi?

Ai vrut să fii bătrîn în tinerețe, și vrei să întinerești bătrîn. O viață se trăiește, — nu te-ai gîndit, — o singură dată, și s-o iei de-a-ndaratele nu se poate. Asta o știu florile, albinele, furnicile: de ce nu le-ai întrebat? Nu te mai rabdă nici paiele, pe care ai vrea să odihnești, și nu-ți mai dă nici odihna răgaz. Ai vrea să te adăpi, și apa se dă înnapoi de la gura ta însetată. Ai vrea să mușți din pîinea frămîntată cu hărnicie, și pîinea fuge. N-ai pe ce pune capul, și cine să-ți reazime sufletul nu este. Ești ca un îndrăgostit de care dragostea rîde și pe care fata cu ochii aprinși îl batjocorește. Voiniciile tale s-au isprăvit, zarea ta e turbure, timpul te ocolește, ceasurile tale nu mai cîntă.

— Mi se pare că Dumnezeu era în vatra noastră de-acasă. Tu ești, Doamne?

— Eu sînt! zise Domnul Dumnezeu.

— Şi ce mă-nveţi să fac? Înţeleg să mă cică-leşti cu folos.

— Zi Tatăl Nostru, răspunse cu vocea lui din vatră.

— Nu ştiu să-l zic.

— Tu nu te închini?

— Nu ştiu să mă închin.

Şi Domnul nu se mai auzi nici în vatră.

S-au împuținat zilele și s-au făcut mărunte, ca iarna. Întunericul le împlinește cu goluri. Ne temem de zi și de oră, după ce nu ne-am temut de veac.

E adevărat că și noi vom pieri. Nici noi nu sîntem decît osemintele de gînduri însemnate pe o tablă neagră, cu tibișir, și scrisul nostru se va șterge de la sine, înnecat în negreață. De ce l-am mai început? De ce am trăit ca și cum sîntem veșnici? De ce ne-am mîndrit cu izbînzi și puteri? Uite mîndria noastră în apele oglinzii, și iată puterea noastră în ridicarea săcurii culcată lîngă vatră. Brațul ne minte, ochiul ne înșeală, călcîiul se sfiește, cugetul șerpuie. Tinerețea noastră căuta înțelepciune, și înțelepciunea noastră vrea tinerețe — viteji odinioară, și speriați acum.

Vine talazul...

XXII

Viața mea trece către veac, și nu a fost zi în care să nu mă gîndesc pentru tine și să nu mă leapăd de chipul făcut ție de oameni.

Ruga mea e gîndul.

Tu nu ești un socotitor al faptelor și un cîntăritor de lucruri grele și ușoare. Tu nu ești un stăpîn, făcător de porunci și ziditor de piedici. Tu ești un prieten, mai puțin decît un prieten și mai mult. Te-am găsit ca pe un copil, între ceruri, aruncînd cu stele în mare și jucînd cu mîna oglinda lunii rotunde în odăile noastre albe. Tu nu te-ai posomorît niciodată, ca oamenii răi și chinuiți, și nu ai făgăduit munci și poveri. În prisacă, te uitai cu mine la stupi și albine, și, în cîmpie, te aplecai pe florile de trifoi. Păcat? Un singur păcat: uciderea omului cu mîna omului răzbunător și hoț. Toate celelalte sînt viață și știrbire de viață.

Zi de zi și ceas de ceas m-am gîndit pe tăcute și m-am întristat. Nimeni nu a crezut că suferința mea venea de unde ninge teiul de zăpadă și că era o suferință de nemărginit. Nu am cutezat, cînd întîrziam și mă lăsam codaș, tărăgănitor afară de lume, să răspund că, tiptil, căutam pe Dumnezeu. Îmi lipsea acel Dumnezeu care nu era nici în cărți, nici în biserici și pe lîngă care au trecut oamenii și nu l-au văzut. Pe acela l-am găsit după ce s-au stins vara fierbinte și toamna frumoasă, peste mine, de cincizeci de ori. Eu am crezut că nu te voi mai afla niciodată și-mi pusesem uneltele deoparte.

Bucuria mea cine ar putea-o povesti acum? Ziua mea are un rost. Înțeleg multe lucruri pînă aseară neînțelese. Sînt voios și sprinten, culorile mele au înviat: am cîștigat! Am o patrie, am un cămin! Și scîndurile din casa

mea au început să trăiască. Şi încep şi scaunele să umble. Mi-a pierit golul şi nu-mi mai e frică de ziua de azi, nici de ziua de mîine. Împrejurările s-au micşorat, ura nimănuia nu mă mai doare; deodată, oamenii s-au pitit ca greierii şi au scoborît la măsura lor. În tot ce mă îngrijora şi mă ţinea în loc s-a strecurat nepăsarea sfîntă, căci am chemat toate ceasurile mele negre şi le-am adunat şi le-am gonit cu bătătoarea de muşte: o singură clipă a înghiţit o jumătate de veac.

M-am sculat dintr-un somn greu şi adînc şi am rupt, întinzîndu-mi braţele cu pumnii strînşi de-o lene întunecată, rădăcinile mărunte ce-mi prinseseră degetele de aşternut. Aducèţi-mi calul tînăr din grajd, aducèţi-mi veştmintele noi, cizmele de fier, platoşa lùcie şi spada. Şi aducèţi-mi şi vioara, căci vreau să cînt călare, trecînd prin păduri şi cetăţi. Vreau să ştie toată lumea că m-am împăcat cu cel pe

care nu l-am cunoscut, şi că de aci înnainte sîntem în loc de unul mai mulţi, căci Domnul meu este cît o sută şi cît o mie. M-am ajuns şi m-am biruit.

Veniţi, rele şi primejdii, val-vîrtej peste mine: voi nu mai aveţi nicio puternicie. De unele voi zîmbi, de altele în hohote voi rîde.

Aş putea vecia cu tovărăşie
Să o iau părtaşa gîndurilor mele;
Noi viori să farmec, nouă melodie
Să găsesc — şi stihuri sprintene şi grele.

Orişicum lăuta ştie să grăiască,
De-o apăs cu arcul, de-o ciupesc de coarde.
O neliniştită patimă cerească
Braţul mi-l zvîcneşte, sufletul mi-l arde.

Ştiu că steaua noastră, ageră-n Tărie,
Creşte şi aşteaptă-n scripcă s-o scobor.
Port în mine semnul, ca o chezăşie,
Că am leacul mare-al morţii tuturor.

Pentru ce, Părinte,-aş da şi pentru cine
Sunetul de-ospeţe-al bronzului lovit?
Pîinea nu mi-o caut să te cînt pe tine
Şi nu-mi vreau cu stele blidu-nvăluit.

Trupul de femeie, cel îmbrățișat,
Nu-l voi duce ție, moale și bălan;
Numai suferința cerului, păcat
Nu-i cu ea să turburi apa din Iordan.

Vreau să pier în beznă și în putregai,
Nencercat de slavă, crîncen și scîrbit.
Și să nu se știe că mă dezmierdai
Și că-n mine însuți tu vei fi trăit.

Sînt vinovat că am rîvnit
Mereu numai la bun oprit.
Căci am dorit de bunurile toate.
M-am strecurat cu noaptea în cetate
Și am prădat-o-n somn și-n vis,
Cu brațu-ntins, cu pumnu-nchis.
Pasul pe marmur, tăcut,
Călca lin, ca-n lut,
Steagul nopții, desfășat cu stele,
Adăpostea faptele mele
Și adormea străjerii-n uliți
Răzimați pe suliți.
Iar cînd plecam călare, cu trofeie,
Furasem și cîte-o femeie
Cu părul de tutun,
Cu duda țîței neagră, cu ochii de lăstun.
Ispitele ușoare și blajine
N-au fost și nu sînt pentru mine.
În blidul meu, ca și în cugetare,
Deprins-am gustul otrăvit și tare.

Mă scald în gheață și mă culc pe stei,
Unde dă beznă, eu frământ scîntei,
Unde-i tăcere, scutur cătușa,
Dobor cu lanțurile ușa.
Cînd mă găsesc în pisc
Primejdia o caut și o isc,
Mi-aleg poteca strîmtă ca să trec,
Ducînd în cîrcă muntele întreg.

Păcatul meu adevărat
E mult mai greu și neiertat.
Cercasem eu, cu arcul meu,
Să te răstorn pe tine, Dumnezeu!
Tîlhar de ceruri, îmi făcui solia
Să-ți jefuiesc cu vulturii Tăria.

Dar eu rîvnind în taină la bunurile toate,
Ți-am auzit cuvîntul zicînd că nu se poate.

Tare sînt singur, Doamne, și pieziș!
Copac pribeag uitat în cîmpie,
Cu fruct amar și cu frunziș
Țepos și aspru-n îndîrjire vie.

Tînjesc ca pasărea ciripitoare
Să se opreasc-n drum,
Să cînte-n mine și să zboare
Prin umbra mea de fum.

Aștept crîmpeie-n zbor de gingășie,
Cîntece mici de vrăbii și lăstun
Să mi se dea și mie,
Ca pomilor de rod cu gustul bun.

Nu am nectare roze de dulceață,
Nici chiar aroma primei agurizi,
Și prins adînc între vecii și ceață,
Nu-mi stau pe coajă moile omizi.

Nalt candelabru, strajă de hotare,
Stelele vin și se aprind pe rînd
În ramurile-ntinse pe altare —
Și te slujesc; dar, Doamne, pînă cînd?

De-a fi-nflorit numai cu focuri sfinte
Și de-a rodi metale doar, pătruns
De grelele porunci și-nvățăminte,
Poate că, Doamne, mi-este de ajuns.

În rostul meu tu m-ai lăsat uitării
Și mă muncesc din rădăcini și sînger.
Trimite, Doamne, semnul depărtării,
Din cînd în cînd, cîte un pui de înger,

Să bată alb din aripă la lună,
Să-mi dea din nou povața ta mai bună.

LICEUL „GHEORGHE LAZĂR" BIBLIOTECA BUCUREȘTI

Îngerul meu îșĭ mai aduce-aminte
Din fericirile-i de mai nainte.
Cerul la gust i-ajunge ca un blid
Cu laptele amar și agurid,
Stelele lui nu și le mai trimite
Ca niște steaguri sfinte zugrăvite,
Și vîntul serii nu-i mai dă îndemn
Cu-aromele-i de vin și undelemn.
Livada, cîmpul și-au pierdut și floarea
Și roadele și frunza și culoarea.
Apele negre duc subt cerul cald
Nămoluri fierte, grele, de asfalt.
Oriunde capul caută să-și puie
Locu-i spinos și iarba face cuie.
Cocorii trec Tăria fără el
Și nu-l mai cheamă zborul lor defel.
Viața veciei, cuibul din ogivă,
Inimii lui ajuns-au deopotrivă,
Și-ntîia dată simte, cît de cît,
În dumicarea timpului, urît;

Căci neştiută ncepe să ncolţească
Pe trupu-i alb o bubă pământească.

Ruga mea e fără cuvinte,
Și cîntul, Doamne, mi-e fără glas.
Nu-ți cer nimic. Nimic ți-aduc aminte.
Din veșnicia ta nu sînt măcar un ceas.

Nici rugăciunea, poate, nu mi-e rugăciune,
Nici omul meu nu-i poate omenesc.
Ard către tine-ncet, ca un tăciune,
Te caut mut, te-nchipui, te gîndesc.

Ochiul mi-e viu, puterea mi-e întreagă
Și te scrutez prin albul tău veștmînt
Pentru ca mintea mea să poată să-nțeleagă
Nengenuchiată firii de pămînt.

Săgeata nopții zilnic vîrfu-și rupe
Și zilnic se-ntregește cu metal.
Sufletul meu, deschis ca șapte cupe,
Așteaptă o ivire din cristal,
Pe un ștergar cu brîie de lumină.

Spune tu, Noapte, martor de zmarald,
În care-anume floare și tulpină
Dospește sucul fructului Său cald?

Gătită masa pentru cină,
Rămîne pusă de la prînz.
Sînt, Doamne, împrejmuit ca o grădină,
În care paște-un mînz.

Nu-ți cer un lucru prea cu neputință
În recea mea-ncruntată suferință.
Dacă-ncepui de-aproape să-ți dau ghes,
Vreau să vorbești cu robul tău mai des.

Decînd s-a întocmit Sfînta Scriptură
Tu n-ai mai pus piciorun bătătură
Și anii mor și veacurile pier
Aci sub tine, dedesubt, subt cer.

Cînd magii au purces după o stea,
Tu le vorbeai — și se putea.
Cînd fu să plece și Iosîf,
Scris l-ai găsit în catastif
Și i-ai trimis un înger de povață —
Și îngerul stătu cu el de față.
Îngerii tăi grijeau pe vremea ceea
Și pruncul și bărbatul și femeea.

Doar mie, Domnul, veșnicul și bunul,
Nu mi-a trimis, decînd mă rog, niciunul. . .

Te drămuiesc în zgomot și-n tăcere
Și te pîndesc în timp, ca pe vînat,
Să văd: ești șoimul meu cel căutat?
Să te ucid? Sau să-ngenunchi a cere.

Pentru credință sau pentru tăgadă,
Te caut dîrz și fără de folos.
Ești visul meu, din toate, cel frumos
Și nu-ndrăznesc să te dobor din cer grămadă.

Ca-n oglindirea unui drum de apă,
Pari cînd a fi, pari cînd că nu mai ești;
Te-ntrezării în stele, printre pești,
Ca taurul sălbatec cînd se-adapă.

Singuri, acum, în marea ta poveste,
Rămîn cu tine poate să mă mai măsor,
Fără să-ncerc să ies biruitor.
Vreau să te pipăi și să scriu pe piatră: Este!

Pentru că n-a putut să te-nțeleagă
Deșertăciunea lor de vis și lut,
Sfinții-au lăsat cuvînt că te-au văzut
Și că purtai toiag și barbă-ntreagă.

Te-ai arătat adeseori făpturii
Și-ntodeauna-n haine de-mpărat,
Amenințînd și numai supărat,
Că se sfiiau de tine și vulturii.

În Paradisul Evei, prin pădure,
Ca și în vècii triști de mai tîrziu,
Gura ta sfîntă, toți Părinții știu,
Nu s-a deschis decît ca să ne-njure.

Doamne, izvorul meu și cîntecele mele!
Nădejdea mea și truda mea!
Din ale cărui miezuri vii de stele
Cerc să-mi înghețe o boabă de mărgea.

Tu ești și-ai fost mai mult decît în fire
Era să fii, să stai, să viețuiești,
Ești ca un gînd, și ești și nici nu ești,
Între putință și-ntre amintire.

Pribeag în șes, în munte și pe ape,
Nu știu să fug din marele ocol.
Pecît nainte locul mi-e mai gol,
Pe-atît hotarul lui mi-i mai aproape.

Piscul sfîrșește-n punctul unde-ncepe.
Marea mă-nchide, lutul m-a oprit.
Am alergat și-n drum m-am răzvrătit
Și n-am scăpat din zarea marei stepe.

Sînt prins din patru laturi de odată,
Și-oricît m-aș măguli biruitor,
Cunosc ce răni și-anume unde dor
Și suferința mea necăutată.

Din vitejii și biruințI trecute
Am cîștigat puterea, ce-a rămas:
Nu mai străbat destinul meu la pas,
Ci furtunos de-acum, și iute.

Nu lua în seamă cîntecele grele
Cu care turbur liniștea de-apoi.
Sînt leacuri vechi pentru dureri mai noi
Și geme moartea-n trîmbițele mele.

Morți în crucea nopții? Nu cred.
Totuș, clopote, ca-n bură,
Gîngăvesc.
Clopote de lemn, cu putred
Glas, jelesc,
Și gîndirea-i arătură
Peste care boi de zgură plugăresc.

Trăgătorii și groparii
Lîngă morții viitori
Dorm, gîndesc.
Totuș, jalnic lăutarii
Izbucnesc,
Și din guri de cîntători
Vorbe: «slabi și trecători»
Se-nnădesc.

Se-nmormîntă noaptea, parcă,
Unii morți ieșiți din legi...
E tîrziu!

Sufletul răzleț se-mbarcă
În sicriu
Și vîslește spre pribegi,
Și te schimbă să-nțelegi
Cenușiu.

Cu ochii, Doamne, ți-n turla ți milostivă,
Dau tot ocol stîncoasei catedrale.
O crizantemă ți tremură-n ogivă,
Luceafărul cu mia i de petale.

Ți-aș mulțumi de darurile toate,
Plugar în brazda ghiersului săracă.
Slova s-a rupt și graiul nu mai poate
Cu bunătatea ta să se întreacă.

Aș încerca să ți fac un spic mai strălucit
În znopi încinși cu fire de beteală.
Dar, Doamne, încă nu a izbutit
Să mi încolțească boaba de cerneală.

Să ți cînt aș vrea și-s tot neputincios.
În vis și cobza mi s-a destrămat.
Uită-te, Doamne, jos detot, în jos,
Se roagă către tine cel îngenunchiat.

Mi-am împlîntat lopata tăioasă în odaie.
Afară bătea vîntul. Afară era ploaie.

Și mi-am săpat odaia departe subt pămînt.
Afară bătea ploaia. Afară era vînt.

Am aruncat pămîntul din groapă, pe fereastră.
Pămîntul era negru: perdeaua lui, albastră.

S-a ridicat la geamuri pămîntul pînă sus.
Cît lumea-i era piscul, și-n pisc plîngea Isus.

Săpînd s-a rupt lopata. Cel ce-o știrbise, iată-l,
Cu moaștele-i de piatră, fusese însuș Tatăl.

Și m-am întors prin timpuri, pe unde-am scoborît,
Și în odaia goală din nou mi-a fost urît.

Și am voit atuncea să sui și-n pisc să fiu.
O stea era pe ceruri. În cer era tîrziu.

Vino-mi tot tu-n fereastră, stea-n fundul lumii vie,
Ce mă cunoşti aproape cu geamul de Tărie,
Cea stinsă cea din urmă şi-aprinsă cea dintîi.
Coboară-te la mine, şi pînă-n zori rămîi.
Ochiul deschis, în care un gînd mi se aţine,
Doreşte ziua-ntreagă de noapte şi de tine.
La tine se ridică în fiecare seară
Albina să ia miere un strop şi-un bob de ceară.

Soarele-i scump potecii şi prinde vieţi de tină,
Dar covîrşit de sineş prea-i foc şi prea-i lumină.
Şi de mi-i bună raza ce-o frînge-n pisc şi stîncă,
Nu-mi mîngîi, mir de aur, durerea mea adîncă.
În jurul tău misterul, cu slove negre scris,
Ca-n mine pune golul alăturea de vis:
Cînd visul dîndu-i margini, cînd golul, lui, vecie,
Şi-mpreunaţi niciunul pe celălalt nu-l ştie.

Tot ceasul îmi aduce un dar și-o jertfă nouă,
De vreme ce lumina primește să-mi lumine.
Cîmpia scoate-n brazde bijuterii de rouă
Și pomii pun coroane și nimburi pentru mine.

În giulgii clătinate se leagănă cu lacul
Făptura, pretutindeni de față și dosită,
A celui ce, cu firul de umbră și cu acul
Scînteii, îndesește pînza mereu pe sită.

Îmi crește-n suflet iarăș o strună de vioară,
Dar cîntecul în mine, tînjind să se deștepte,
Sfios și șovăielnic și-acum ca-ntîia oară,
Răsună-n depărtare, mai sus și mai afară,
Ca-ntr-o vecie albă cu stîlpi și turle drepte.

Și, seara, învelindu-și grădinile cu crep,
Sînt altoit cu visuri, ca un ocean cu stele.
Nu știu culesul lumii de unde să-l încep,
Din cîte flori de aur mi-ajung pînă-n zăbrele.

Împrejmuit cu noaptea, aștept ca o făclie,
Înfășurată-n iederi și-n frunze de leandru
Și încă neaprinsă, la ora mea tîrzie,
În vîrf să mi se lase o stea din policandru.

Vecinul meu a strîns cu nendurare
Grădini, livezi, cirezi, hambare.
Și stăpînirea lui se-ntinde-acum
Pîn' la hotarele de fum.
Soarele-apune zilnic și răsare
Într-ale sale patru buzunare.
Văzduhu-i face parte din avut
Cu-al zalelor de stele așternut.
Luînd și lumina-n țarcul lui de zestre,
O potcovi și-o puse în căpestre.
Din cer ia fulgeri, din pămînt grăsimi,
Adîncuri înmulțind cu înnălțimi,
Și fostul meu vecin de țărm se ține
Vecin de-o vreme, Doamne, și cu tine.

Urechea lui, închisă pentru graiuri,
Cu scamă s-a umplut, de mucegaiuri.
Gingia moale, înțărcată, suge,
Ochiul pornește blînd să se usuce,
În pîntec spini, urzici și aguride
Dau știri de beteșugul ce-l ucide.

Creştetul gol poţi să-l încerci
Puhàv subt pipăit, ca pe ciuperci.
Şi-i şubred ca o funie-nnodată,
Cu căpăţîiu-n barca înnecată.

Doamne, aşa obişnuit eşti, biet,
Să risipeşti făptura ta încet.
Prefaci în pulbere măruntă
Puterea dîrză şi voinţa cruntă.
Faci dintr-un împărat
Nici praf cît într-un presărat.
Cocoloşeşti o-mpărăţie mare
Ca o foiţă de ţigare.
Dintr-o stăpînire semeaţă
Ai făcut puţină ceaţă.
Zidind, schele-nnalte şi repezi ridici,
Încaleci pe lespezi cît munţii, melci mici.
Păretele-i veacul pătrat,
Şi treapta e veacul în lat,
Şi scara e toată vecia.

Şi cînd le dărîmi, trimiţi clipa
Să-şi bată arìpa
Dedesubt.
Musca mută a timpului rupt.

Ce noapte groasă, ce noapte grea!
A bătut în fundul lumii cineva.
E cineva sau, poate, mi se pare.
Cine umblă fără lumină,
Fără lună, fără lumînare
Și s'a lovit de plopii din grădină?
Cine calcă fără somn, fără zgomot, fără pas,
Ca un suflet de pripas?
Cine'i acolo? Răspunde!
De unde vii și ai intrat pe unde?
Tu ești, mamă? Mi'e frică,
Mamă bună, mamă mică!
Ți s'a urît în pămînt.
Toți nu mai sînt.
Toți au plecat, decînd ai plecat.
Toți s'au culcat, ca tine, toți au înnoptat,
Toți au murit detot.
Și Grivei s'a învîrtit în bot
Și a căzut. S'au stîrpit cucuruzii,
S'au uscat busuiocul și duzii,

Au zburat din streașina lunii,
Și s-au pierdut rîndunelele, lăstunii.
Știubeiele-s pustii,
Plopii-s cărămizii,
S-au povîrnit păreții. A putrezit ograda. . .

Ei! cine străbătu livada
Și cine s-a oprit?
Ce vrei? Cine ești,
De vii mut și nevăzut ca-n poveşti?
Aici nu mai stă nimeni
De douăzeci de ani. . .
Eu sînt risipit prin spini și bolovani. . .
Au murit și numărul din poartă
Și clopotul și lacătul și cheia.

S-ar putea să fie Cineștiecine. . .
Care n-a mai fost și care vine
Și se uită prin întuneric la mine
Și-mi vede cugetele toate.

Ei! Cine-i acolo-n haine-ntunecate?
Cine scobește zidul cu carnea lui,
Cu degetul lui ca un cui,
De răspunde-n rănile mele?
Cine-i pribeag și ostenit la ușă?

Mi-e limba aspră ca de cenușă.
Nu mă mai pot duce.
Mi-e sete. Deschide, vecine.
Uite sînge, uite slavă.
Uite mană, uite otravă.
Am fugit de pe Cruce,
Ia-mă-n brațe și ascunde-mă bine.

Ziua de ieri s-a ținut după mine, crezînd,
Ca un cîine flămînd,
Că e legată cu ceva, cu vre o curea,
Cu vre o frînghie, de viața mea —
Și la o răspîntie cu statui
S-a întors, văzînd că nu-i.

S-a pierdut neputincioasă și pribeagă
După ce vremea întreagă
M-a urmat, pas cu pas, pînă azi
La amiazi.

Cine și-a pierdut o zi cît o viață
S-o caute repede. Se înnoptează. Se lasă ceață.

Subt povîrnișul caselor de șiță
Întîrzia din ceruri o șuviță,
Oprită-n marea moartă a nopților din sat,
De-o cracă neagră de potop uscat.

Turmele albe de azur și foc
Încet s-au strămutat din loc.
S-a răsucit lumina-n sine ca zuluful.
Cerul, dezumflat, și-a strîns burduful.

Vînt e? Geamăt e? Agonie este?
Spaimă liniștită stăpînește preste.
Al cui e glasul mare care bate?
Au vine din Psaltire? Au vine din cetate?

Dropii de beznă se tîrăsc îngenunchiate.

Tot sufletu-i un clopot mișcat în vînt pe toarte.
L-auzi printre utrenii sunînd în ceasul vieții,
I-asculți bătaia moale, a unuia, departe
Și depărtat în brumă și noaptea cu drumării.

Îl știi șoptind în zarea durerilor trecute
Și, drept ecou, răspunde o șoaptă de regret,
Și suferința veche pe cea de-acum se-ascute
Și simți cum vine zilnic ecoul mai încet.

Ți-ai rechemat grădina din timpuri, deșteptată:
Duminici în cîmpie, zorele pe zăbrele,
Cămeșile sumese și umbra lor curată,
Și-un zmalț în geamul casei, din liniștea de stele.

Sunați în amintire, voi, suflete, pe rînd,
Cîte-ați trecut prin mine și cîte-ați mai rămas,
Cîte v-ați stins de-a pururi și cărora un gînd
Sau licăr de lumină vă ține loc de glas.

Cînd sufletele toate detot vor fi tăcut
Va mai rămîne, poate, un clopot viu la poartă.
Cine-o veni atuncea din vechiul tău trecut
Să sune-n întuneric și-n timp cu mîna moartă?

Ca să te-ating, tîrîș pe rădăcină,
De zeci de ori am dat cîte-o tulpină,
În cîmp, în dîmb, în rîpi și-n pisc,
Viu cînd mă urc, și trist cînd iar mă isc.

Am fost un pai și am răzbit în munte,
Molift înnalt și mîndru că pui punte
Pe creștete, din lume către veac.
Și-am ascultat bătaia-i de tictac.

Hrănit cu piatră și-adăpat cu vînt,
De-a fi-n vecii o streajă mă-nspăimînt.
Mi-e foame de nisip și lut
Și dor de apele din care n-am băut.

M-aș umili acum și m-aș ruga:
Întoarce-mă, de sus, din calea mea.
Mută-mi din ceață mîna ce-au strivit-o munții
Și, adunată, du-mi-o-n dreptul frunții.

Nu-nchide ochii, nu adormi.
Ceasul e pe-aproape, pe-aci.
Trebuie să treacă.
Poate cam pe la toacă,
Poate cam între vecernii și utrenii,
Cam după amurgul cu mirodenii,
Pe la greieriș,
Cînd își ivește din papuri, furiș,
Luna creasta.
Cam pe vremea asta.

Ia seama bine.
Ceasul o singură dată vine.
Bagă de seamă.
Nu tăcea dacă auzi că te cheamă.
Spune-i ceasului: — «Ți-am auzit arìpa de scrum,
Cată-ți de drum».

Vezi ușile să-ți fie încuiate,
Ferestrele ferecate

Și poarta de la ogradă.
Că or să vie grămadă
Și sfintele femei,
Care se vor înnălța din călcîie cîteștrei,
Cu făclii de ceară
Pînă la geamuri, ca să ceară
Trupul tău adormit.

Strigă: — «Nu-i adevărat! Nu sînt răstignit!
Dovadă pălmile și tălpile mele.»

Și pune cîinii pe ele.

Zilele albe, iată, au început să plece,
Ca niște bărci tăcute, pornind fără lopeți.
În țărm se face seară, și steaua-n cerul rece
Păzește cripta nopții cu candeli și peceți.

În șirul vieții noastre întreg, se face seară,
O seară fără sunet, nici vînt, nici amintiri.
Ieri a plecat o barcă, azi alte bărci plecară,
Convoi de goluri strîmpte pe undele subțiri.

De-ar răsuna în lume măcar un glas de goarnă!
De s-ar clăti pe lume un singur larg talaz!
Nu. Nemișcată-n margini, lumina se răstoarnă
Și, ca să cînte, streaja de sus și-a luat răgaz.

De-aș fi un stei de peșteri, cioplit cu dalta-n lung,
Aș sta s-aștept cu tihnă, culcat pe-o muche dreaptă,

Cele din urmă mute vecìi să le ajung,
Cu templul în spinare, cărui slujesc de treaptă.

Duc pămînt pe tălpi
Cît cuprinde pămîntul.
Mi-am făcut opinci din șesuri,
Corăbii din talaze
Și aripi din vînturi.
Mai multe ape clocotesc în mine
Decît în matca mării,
Mai multe stele au sclipit,
Văzduh mai mult a fugit,
Umbră mai multă a trecut
Prin pasurile sufletului
Decît printre piscuri.

Drumețul înghețat pe creste
A fost adus pe targă.
Încălzește-i mîinile, maică,
La icoane,
Luminează-l cu candela.
E bine în chilia ta,
E bine în sufletul tău.

Dă-i puțintică miere și-o prescură,
Ține-l o sută de ani ascuns,
S-asculte, noaptea,
Lîngă mîinile tale-mbătrînite,
Toaca blîndă de utrenii.

Durerea mea de vineri duminica-i mai dulce.
O gust mai mult cînd sună un clopot dintr-o turlă.
De ziua săptămînii mi-e milă și mi-e silă.
Anu-i opac și vremea s-a-ngroșat,
Mă cheamă ora din trecutul isprăvit
Și nu e loc să ies din cea de-acum,
Prin funingini și scrum.
Timpul mi-este însă scump,
Căci mi se pare că-i al meu,
În vitejie și-n înfricoșare.
Ești un erou? Ești un fugar?
Omule, purtat ca o manta tîrîș,
Din șapte nasturi mai atîrnă cinci.
Doi s-au pierdut.
Unul a rămas pe munte,
Altul a căzut în rîpă.
Auzi-l... Cade în eternitate.

Tot o saricã mă-ncape,
Gros și slab, mare și mic.
Făcîndu-se pentru mine pitic,
M-a bătut pe umeri Dumnezeu
Cu mîna lui femeiască.
Tu ești? m-a întrebat; te cunosc.
Nu am știut răspunde.
Eu eram? eu nu eram?
Cum putea să mă cunoască?
Mă cunoști, Doamne, din vie,
Din lume, din farmece, din schit?

O să-mi spuie altădată, Dumnezeu,
În ceasurile mici din amurg,
Cînd vom vorbi în patru ochi.

Dar cînd voi pleca într-acolo
Pot să iau cu mine
O carte groasă
Și cîinele de-acasă?

Dormi, sufletul meu? te-ai culcat?
Plouă și singur mi s-a urît.
Vreau să nu te supăr.
Te-am văzut citind la lampă
Și n-am băgat de seamă
Cînd ai închis oblonul din grădină,
Tărcat cu dungi egale de lumină.

Am bătut încet în fereastră
Și iar am bătut, mai tare,
Și am intrat în încăperea ta.
Curată rînduială!
Cartea sta deschisă la pagina albă:
Toate paginile cărții erau albe.
Ce citeai tu într-o carte fără slove?

Patul era nedesfăcut.
Cearșaful nou, perina proaspătă.
Unde ai plecat?
Unde umbli noaptea singuratec?
Încălțămintea ți-este neatinsă.

Nu e gunoi la tine.
Te-mbraci cu cămașă de piatră
Și te încingi cu funie de-argint.
Tu n-ai nici sudoare,
Nici praf, nici scuipat.

Un ac îmi înglodește inima străpunsă,
Medicule fără de prihană.
Sau e un cui de la Crucificat
Sau un ghimpe din cununa lui.
Vindecă-mă, suflete.
Vin-acasă, suflete.
Adu leacuri, suflete.

De zeci de vieți îl cheamă
Pe cel fără vîrstă, fără țărm, fără vamă
Din singurătate.

Are să vie vîntul, poate,
Cu sulurile desfășurate.
Poate o umbră albă
Cu luna în salbă.
Poate veni pasărea înstelată
Cu àripa tăiată,
Àcvilă, drumeață
Prin țărînă și ceață.
Poate vîntul mării, pribeag pe talaz.

Nu venise pînă la amiaz'.
N-a venit nici pînă la toacă.
Strigătul în pustiu începuse să tacă.
Păianjenii, preoți și arhierei,
Puricînd odăjdiile de scîntei,
În arcul streașinii de la cerdac,
Le cîrpeau cu ață și ac.

Într-un plop cu turla subțire
Corbii-și alegeau mînăstire.
Mișunau omizile-n ălbii uscate
De ape adevărate.
Luna spartă
Căzuse-ntr-o scorbură moartă,
Ca un urcior de lut.

Cînd a venit? Cînd a trecut?

Nu era vînt,
Nici pasăre, nici de cer, nici de pămînt,
Nici om, nici vis.
Era ca un lucru scris,
Făptură de șoaptă și scamă,
Se urzește, se destramă.
Ca o licărire de icoană.
Avea inel, cu o broboană,
Ca o măceașă, privirea amară
De căprioară.
Zîmbetul întristat.

L-ai așteptat.
Ai adormit.
A venit.
A plecat.

Mă uit în cer, mă uit în pământ.
M-am întrebat cine sînt.
Gînduri se duc, vin
Din vînt, din senin,
Ca niște pasări rotunde.
Încotro? De unde?

Glasuri mă strigă cu nume străine.
M-ați chemat pe mine?
Sînt eu cel căutat?
Mi se pare că vîntul s-a înșelat.

Cîte puțin sînt dator
Fără să-mi fi dat nimic, tuturor —
Și lemnului uscat, și bălții stătute,
Și florilor, și pietrelor, și vitelor bătute,
Și oamenilor din răstignire.
Cu ce să plătesc nefire și fire?

Sîngele meu nu-i al meu.
Mi-e teamă să zic «mie» și să zic «eu».

Cu ce fel de drept
Mi-aș umfla bîrnele din piept
Și mi-aș întinde pe zarea
Toată, spinarea?

Ce martor aș întreba
Ca să-mi răspundă întrucîtva
Măcar dacă sînt?

Mă tot uit în cer, mă tot uit în pămînt,
În baltă și stuh
Și adînc în văzduh.

Inima mi-e drumul cu ploile,
Mi-e drumul cu praful și oile,
Drumul sterp dintre copaci,
Mi-e via strîmbă pe haraci,
Mi-e satul cu cîinii, mi-e bătătura,
Cenușa din brazde și arătura.
Mi-e cireada care paște pămînt,
Mi-e cîrdul de ciori din vînt,
Mi-e bivolul sculat din noroi
Cu capul greoi
Și care se uită în golul mare.

În toate inima bate și trăsare,
În pruncul tăvălit de lingoare,
În slăbănoagele lui mădulare,
În stolul de muște
Tăbărîte să-l muște.
N-am iaz curat
De adăpat.
Vitele mele-n pășuni
Rumegă tăciuni și rugăciuni.

Caut izvorul cu undele noi
Şi sorb din borş de noroi
Mocirlă şi zmîrc.

Mi-e inima şi-n cocostîrc
Şi în săgeata-i vînătă din cer,
În fierăstrăul de fier
Al mărăcinilor de pe mormintele pustiei,
În şoarecii de cîmp ai stihiei,
În viespe şi în tăun.
Cîntecul nu e bun,
Cuvîntul e oftat,
Braţul tărăgănat,
Moleşită aripa.

Mă bate vremea, mă bate ziua, mă bate clipa.

Tu taci, tu te-ai ascuns, tu pieri
Cu sculele și farmecele tale.
Te cheamă din biserici, din temniți, din spitale,
Și nu răspunzi durerii nicăieri.

În care loc, cu pila ta de faur,
Ți-ascuți tu fierăstrăul de cristal?
L-am ascultat vibrînd parcă-n migdal,
Parcă-n salcîm, în frunzele de aur.

Poate că noaptea mai ales, de tac
Și plopii rari și pasărea pribeagă,
Te-aud cînd timpul se dezleagă
Și de poveri, și de tictac.

O stepă jos, o stepă neagră sus.
Se-apropie-mpreună și sugrumă
Calul de lut și cîinele de humă
Și omul lor, din umbra de apus.

Drumul s-a strîns din lume ca o sfoară,
Gheme de drumuri zac în heleșteu.
Hambarul n-a lăsat nimic afară.
Noaptea-ncuiată e, cu lacăt greu.

Noi, singuri trei, dăm lumii-nchise roată,
Cercăm, strigăm... Niciun răspuns.
Că oboseala pribegiei ne-a ajuns
Și n-avem loc să stăm și noi odată.

Unde ne ducem? Cine ne primește?
În poarta cui să cerem crezămînt?
Hai calule, hai cîine, pămînteşte,
Să batem, frînți, cu pumnii în pămînt.

Nu mai zăresc și-aș sta să mai ascult,
Poteca merge încă mult?

Și cine-ar fi croit-o prin mohor
Pentru un singur călător?

Nici apele, nici vîntul n-o-ntrerup.
E pas de sfînt, e pas de lup?

Se duce, doar se duce și nu vine,
Cărare-aleasă numai pentru mine.

Decînd o umblu fără de răscruce,
Nu vreau să merg, și ea mă duce.

M-aș odihni... Secundă cu secundă
Poteca înnapoi mi se scufundă.

Mă uit la flori, mă uit la stele;
Ești chinul dulce al tristeții mele.
Mă uit în mine, ca într-o chilie,
Mă uit în ceruri, în Împărăție,
Mă uit în gol, mă uit în vizuini.
Te caut printre spinii din grădini,
Dau buruienile deoparte, de otravă,
Și pipăi locul urmei tale cu zăbavă.
Străbat călare șesul, cucuruzul:
Te caut cu vederea, cu auzul.
Mă plec la trandafiri și le miros
Bobocii din tulpinile de jos.

Fuseși în toate și te-ai dat în lături.
Încerc sulfina: tu trecuși alături.
Întreb plăpîndele verbine.
Ele răspund că știe patlagina mai bine.
Zisei șopîrlei: — «A trecut pe-aici?»
Ea m-a trimis la șerpi și licurici.
Și neprimind răspuns nici de la stupi,
Mă iau după vulturi și lupi.

Am colindat Moșia-n lung și lat
Și-am scoborît din leat în leat
Și, ostenit în rîvnă și puteri,
N-am dat de tine nicăieri.
Oriunde-ncep a cerceta
Trecuse albă, chiar atuncea, umbra ta.
Tăria-i de beteală și salbă lîngă salbă.
Mi s-a părut odată că ai fi fost o nalbă.

Dar auzind o șoaptă, m-am întors:
Vorbise vîntul într-un lan de orz...
«Omul cu șoimul caută mereu
Răspîntia lui Dumnezeu.
Noi o vedem în cîmp și în livede.
El singur are ochi și nu o vede.»

Cu jurămîntul morții, cel fără iertăciune,
Toate îl știu pe Domnul: niciuna nu mi-l spune.

În seara sură, care-ncepe,
Stau față-n față două stepe,
Una de ceruri, alta de pămînt.
Potecile și drumurile nu mai sînt.

Coalele lumii sînt făcute sul,
Cu papura, cu ape, cu znopi și stuh destul,
Cu toate felurile de tipare
Ghicite-n străvedere sau cînd ni se năzare.

Satele s-au închis în arături.
Numai păduri, numai păduri, numai păduri.
Și toate cu capace, ferecate,
Cu porți de neguri și lăcate.

Că Dumnezeu se tot ferește, iată,
Să nu dăm de vreo taină nencuiată.

Fără te ști decît din presimțire,
Din mărturii și nemărturisire,
M-am pomenit gîndindu-mă la tine
Și m-am simțit cu sufletul mai bine.
Poverile-mi părură mai ușoare,
Ca după binecuvîntare,
Și-nsetoșat de tine și flămînd,
M-am ridicat în groapa mea cîntînd.

Cine ești tu, acel de care gîndul
Se-apropie necunoscîndu-l?
Cui cere milă, sprijin și putere
Neștiutor nici cum, nici cui le cere?
De-ajuns a fost ca, nezărit,
Să te gîndesc și-am tresărit.

Tu nici nu-ntrebi ce voi și mi-l și dai.
Ce mi-a lipsit, întodeauna ai,
Și-ai și uitat
De cîte ori și ce și cît mi-ai dat.
Hambarul ți-este plin împărățește.

Pecît îl scazi, mai mult se împlineşte,
Şi de la sine sacul ce se scoate
Se însuteşte cu bucate.
Dai voie bună, voia bună creşte.
Dai dragoste şi dragostea sporeşte.
Izvor îmbelşugat a toate,
Tu nu dai niciun bun pe jumătate
Sau nu-l dai nicidecum
Aceluia ce toarce şi împînzeşte fum.
Cînd l-am pierdut, n-apuc să ţi-l arăt
Că mi l-ai pus adaos îndărăt.

Stau ca-ntre sălcii, noaptea, călătorul
Şi nu ştiu cine-i binefăcătorul.

Tu eşti? l-am întrebat. Că mi se pare
Să te cunosc dintr-o asemănare.
Te-am mai zărit cîndva. Poate că-n vis.
Te-oi fi găsit pe undeva şi scris.

Nu mai ştiu. Poate-n cărţi, poate-ntr-o apă
Obîrşiile tale să înceapă.
Poate din umbră, sau din fulger, sau
Nu ştiu de unde să te iau.

Din mùrmur, poate, din niscài
Icoane, rugi ori şuiere de nai.
Semeni leit, şi te-am văzut cîndva,
Cu Cineştie sau cu Careva.

Drept, nu ştiu nici cu cine am vorbit
Şi nici cu cine l-aş fi semuit.

Am auzit în ceaţă că s-a deschis o uşe
Şi că s-a-nchis. Cenuşe şi-atunci şi-acum cenuşe.

Au trecut vremile, vîrstele, orele,
Fetele zvelte şi horele.
Au trecut porumbieii în zbor
Pe deasupra lor,
Cimpoaiele, viorile.
Au trecut şi florile.
Zmucit în zigzag şi spirale
De şolduri şi de braţe goale,
Danţul plutit pe subsuori,
Ca duca şirurilor de cocori,
Ca o ghirlandă s'a'nvîrtit şi s'a'nnecat în Slavă,
În pulbere şi pleavă
Gălbuie şi trandafirie.

Mai auzeam în zvonuri o tipsie
Prin chiote, şi depărtatele urale,
De după munte, undeva, din vale.
Şi s'au topit şi ele şi s'au stins.

Singurătatea marelui cuprins
Neclătinată'ntinde stăpînire

Peste ținutul ei de cimitire.
Am pus urechea: cîntă a lăcustă.
Ce lungă mi-e poteca și îngustă!
Mă pot gîndi că nimeni nu mai vine
Să tulbure tăcerile din mine.

Dar mi s-au rupt în horă și din joacă
Odăjdiile noi, de promoroacă,
Și pe hotarul înnoptat
În zdrențe albe calc, de căpătat.

Vreai, mi se pare, lună,
Să mergem împreună.

Îmi pare rău că Dumnezeu, pe toți,
Ne ia drept niște spărgători și hoți
Și niște haimanale,
Crezînd că tot umblăm după parale
Și după giuvaerele Măriei-Sale.

Le leagă noduri, le citește într-ascuns.
Ca să ne mintă, cu lumină el le-a uns
Și le arată doar pe dinafară.
Că înlăuntrul lor e noapte chioară,
În care știe totul să îngroape.
Îl supără să le vedem mai de aproape.

Că nici n-ajunge mîna la zăvoare
Și se zgîrcește și te doare.
Pe toate celea scrisă-i, fără carte,
Pedeapsa lui — «Primejdie de moarte»,
Pe om, pe bobul mic și pe gîndac,
Pîn' la sămînța cît un vîrf de ac.

Nu mai vorbesc de cele mari detot;
Pînă la ele să ajung nu pot.

Decum atingi ceva, ori moare aia,
Ori tu, că peste tot văpaia
Lui umblă ca un fulger orb, și trece,
Și arde, și ucide, nevăzută, molcomă și rece —

Nu zic, și eu sînt tot o haimana,
Dar drag îmi ești, Sfinția-Ta,
Și pot să mă-ncumèt să jur
Că umblu, nu să fur,
Dar ispitit, să văd, și cuvios,
Cum drămuiești tu bezna de frumos,
De-ai pus-o pretutindeni cîte-un pic,
Nu zic că-i rău, nici bine vreau să zic,
Nici nu mă bag în meșteșugul tău.

Dar, vezi, că de părerea ta îmi pare rău.

Nemaiputînd să-ți rabde nici tăcerea,
Nici depărtarea, nici puterea,
Și în nestare a trăi uitată,
Mîhnita lume te alese tată.

Așa-nrudită-n pribegie ție,
Cerea un colț de-mpărăție.
Avu nădejdea să te facă om,
Un mormoloc, un gnom.

Te-a luat părtaș, nici pîn-acum nu știi,
La suferință, la tovărășii,
Și a jurat pe numele tău sfînt,
Și strîmb și drept, cum jură pre pămînt.

El a știut cum ești, ce ești și unde
Făptura ta suavă se ascunde,
Din cîte spițe și în cîte, cel ce taci,
Te faci și te desfaci.
Și gîndurile toate ți le știe,
Și voia ta o scrie

Pe piatră, pe icoane, pe hîrtie,
Chezăşuind la tine în cetate,
Ca-n cimitire, locuri cumpărate,
Cel mai smerit, mai blînd şi mai semeţ.
Nu-i trebuia nici jilţ şi nici judeţ,
Nici slavă, nici cîntare, surd şi mut.
Pe om nici nu l-ai cunoscut.

Eşti o tulpină fără rădăcină
Şi semeni a mireasmă şi lumină.

De ce stîrnișiți țărîna și viu m-ai zămislit,
Dacă-nceputului i-ai dat sfîrșit
De mai nainte de-a fi și-nceput?

Decînd te-ai murdărit pe degete cu lut,
Vremelnic și plăpînd tu m-ai făcut.
Poți cere o durată aceluia-njghebat
Din tină trup și suflet cu scuipat?

Torcînd mătasea tu o faci de scamă,
Și frumusețea i se și destramă.
Ai scos din buturugă o vioară
Și-i pui și coarda-n care vrei să moară,
Pleznind în miezul nopții albe, de zmarald,
Pe strigătul și zborul în sus cel mai înnalt.
Un zbor i-ai dat și șoimului la stele,
Împiedicat în peticele mele.

Tu ai rămas de-a pururi, și viața noastră piere.
Te mulțumești cu-atîta mîngîiere
Că singur, între neguri, ești veșnic; sorocit
Prin mărturia celor ce-au murit.

Vin, iată-le, tot de la sine,
Frînturile toate spre mine,
Fărîme știrbite și-ntregi
De lucruri pe care de-abia le-nțelegi.
Așa sînt precum le-am uitat
Decînd s-au culcat:
Un fost cimitir de păpuși.
Încep să se miște de-acuși,
Să capete trup
Din umbră și zvon ca de stup,
Și, rupte, pe-ncetul se reîntregesc.
Copite cu nimb îngeresc,
Spărturi de icoane, păstrînd a mustrare,
O schiță de bine și rău cuvîntare,
O lacrimă prinsă-n pictură,
O mînă rănită, o căutătură,
Și clopote, parcă, departe,
Și cîte o foaie de carte.
O țandără-nvie o amforă spartă.
Dă sunet și iedera moartă
Și vocile stinse luînd graiuri, pe rînd,

Și mùrmură parcă și parcă și rîd.
Mă văd cînd la Cină părtaș,
Sau cînd, în prigoană, sutaș.
Încerc iar cămașa de-atunci,
Îngustă, cu-o rană de-atunci,
Și nemaiștiută
La inima vremii, tăcută.
Și dacă duc palma la gaura ruptă,
Nu știu din ce luptă,
Mi-alunecă, moale, pe sînge.
Acolo se strînge
Tot ce de la sine se-adună,
Frînturi de Scriptură și hașchii de lună.
Nu pot să mă mint.
Mă arde înghețul: un sloi de argint,
Și deștele-n ceață
Se fac peste unghii cărbune de gheață.

Sînt greu cum era grea Fecioara,
Din Duhul Sfînt, și-s chinuit și trist.
Mă doare gîndul, doare subsuoara.
Se zvîrcolește parcă-n mine Crist.
Și mă înțeapă parcă raza lui,
Și rana lui de lance m-a durut.
Mă doare fiecare cui,
Mă doare locul unde-a fost bătut.
Mă dor mormîntul, spinii, crucea — și mi-e sete
Și mie, ca și lui, de apă.
Unse mi-s buzele și arse de burete
Și de otrava care mă adapă.
Am și murit întocmai, taică,
Și toată suferința ta m-a strîns,
De-a pururea Fecioară, maică.
Și plîng, și nu știu cînd și tu ai plîns.
Dar, vezi, tu prunc pe-acela l-ai putut cunoaște.
Isusul meu nu-i cel adevărat,
Și eu nu-l pot nici duce, nici cunoaște.

Ai văzut cum Dumnezeu ne păcălește,
De ne trec lucrurile printre dește?
Ce șiret! Ce calic! Ce tertipar!
Pune un lucru tot într-alt tipar.

Face pachete, sticle-nfundate,
Cocoloșește, dă la strung și bate,
Răsucește, face mingi de ceață,
Închide fără lipituri, coase fără ață.

Pe cele-n colțuri le pune rotunde,
Rotundele-n drepte le-ascunde.
Ia lumina din cui
Și-o mută tocmai într-un gutui.

Cînd încoace, cînd încolo, ia
De ici, de còlo, cîte ceva
Și măsluie sufletul și trupul,
De nu știi care-i albina și care e stupul.

De ce fac păianjenii dantele,
Lacul oglinzi, giuvaere și betèle?
De ce face zarea depărtată privelişte?
Cînd omul stă, el pune să se mişte
În el și împrejur, totul: ape, stele,
Codrii, luna, norii, toate cele,
Învîrtite ca nişte inele.

Pământul, țărina, bucatele,
Puse-n spinarea mea cu toatele,
Oameni și turme și vite,
Brazdele zguduite,
Potecile, mîriștea,
Durerile, neliniștea,
Ploaia, negura, vîntul,
Hohotul, spaima, frămîntul.

Cum a intrat în mine țara toată?
Cum a-ncăput o țară-ntr-o lopată?
Pădurile într-un ghiveci de lut?
O mare-ntreagă-ntr-un pahar băut?

Atuncea, dimpreună cu ele-n stropul meu
De zmîrc, a încăput și Dumnezeu.

Decînd mă știi, am luat asupra mea
Povara-ntodeauna, Doamne, cea mai grea,
Și tot urcînd în coastă, vream s-arăt
Că nu mă dau poverile-ndărăt.

O suferință între alte două
N-am socotit-o suferință nouă.
Haide și tu, așează-te-n spinare.
Mă simt voinic. Pe cine ce-l mai doare?
Cine-i strein și singur, cine?
Să urce-n cîrcă, pe samar, la mine.

Hai, ticăloșii, blînzii, toți de-a valma,
Cîți ați întins obrazul, cîți l-ați bătut cu palma,
Însărcinare, poate, am de la Satan
Să vă ridic la cer prin uragan.
Sînt robul vostru, hotărît de sus,
Să fiu caricatura lui Isus.

De cîți în seamă mi v-a dat
Vreau să răspund pe față și curat.
Nu-l uit pe cel ce pîine dă și nici
Pe cel ce dă cătușe, pravilă și bici.
Sîntèți ai mei, și răi și buni. Veniți.
Dator sînt să vă fac și fericiți.

Dar ostenit în drumul meu îngust,
Că sînt ales la milă cu dezgust,
Scîrbit de om, jignit de omenire,
Să-mi duc poverile la mîntuire,
Aș căuta zadarnic a-nțelege
De ce mi-ai pus porunci de-atare lege.

Eu, Doamne, le-am primit și mă supun,
Stăpîne drag, gingàș ca un lăstun.
Vreau să te-ntreb: cînd m-ai ales, ai fost nebun?

Ogor pustiu și neumblat.
S-a tot risipit, s-a tot adunat.

Luna-i într-un coș de vatră veche
Și soarele-aninat de o ureche,
Cofă de lut, atîrnă de-o prăjină,
Mînjit cu zmalțuri ce-ar fi fost lumină.

Uscate stele, pe coceni și ostrețe,
Încep de Slăvi și cer să se dezvețe.

Buruieni de scamă și otreapă.
Muntele-i strîmb. Țărina crapă.
Cenușe, funingini și zgură.
Mucegai și mălură.

Un sobor de vlădici, la matca-ncleită,
S-a făcut buturugi de răchită.
A trecut, undeva, și oaste:
Ies din țărînă suliți, coifuri și coaste.

Valuri de cîrpă
Se răstoarnă cîmpul, cu scîrbă.

O harfă şi o vioară,
Cu strunele de sfoară,
Zac în sînge şi noroi.

O singură jivină, gogoloi,
Ca un arici, ca un peşte,
Pitulată, se rostogoleşte.

Şi un coşciug spînzurăn văzduh:
Al Tatălui, al Fiului şi-al Sfîntului Duh.

S'a culcat peste mine o fiară
Fără picioare, cu coarnele arse.
Alergase lanurile de secară,
Și zidul cu nările-l sparse,
Buturugă de tăciune.

Aș voì cu o rugăciune
Să chem din cer, să vie careva,
Cu sulița grea,
Și s'o alunge'n bezna mare.
Atît îți cer, Doamne, nițică răcoare.

Fiara și'a potrivit
Ochiul aprins și zgîit
În ochiul meu, de care'și freacă pleoapa.
Mă'nneacă norul, ca nisipul și groapa.

Nu pot să strig, de lanțuri și cătușe.
Da? Maica Domnului a încercat la ușe?
Aduce lingura cu doftorie.
Intră! Dumneata ești, Fecioară Marie?

O mie de neamuri te-au strîns cu zăbavă
Trecîndu-te tainic prin somn tuturor,
Cules, pe-nserate, de cugetul lor,
Prin pomii nădejdii cu frunza bolnàvă.

O sută de veacuri, cusute-n cotoare,
Aduc mărturie și semn cunoscut
Că oameni în vremuri, aleși, te-au văzut
Întreg, în odăjdii de brumă și soare.

Poteca de suflete șesul străbate,
Ca niște săcară cu spic.
Puterea dospește-n grăuntele mic
Și holdele-așteaptă tot nescuturate.

O mie de neamuri, plecate, domoale
Te caută-n ceruri, în vis, în pămînt.
Ascuns te-au găsit în Cuvînt.
Sfărîmă Cuvîntul: cuvintele-s goale.

S'aștept să vie viața cu coșurile pline
Și să'mi aștearnă daruri din zări pînă la mine?
S'aștept în noaptea goală s'aud suind un pas
De prieten fără nume, străin și fără glas?
Cu aripi adormite în dimineața lunii
S'aștept să mi se'ntoarcă în streașină lăstunii?
S'aștept poate'amintirea să'și mai încerce cheia
La poarta dintre dafini, s'aștept cumva scînteia
Luminilor pierdute în pulbere și scrum?
La mine nu mai urcă de'a dreptul niciun drum;
De'abia o cărăruie, o dîră ca de fum.
Nu intră nicio ușă, n'am prag, n'am pălimar,
Doar stelele se'ngînă cu noaptea'ntr'un arțar.
Ce să aștept să vie și ce să înțeleg,
Cînd peste mine timpul se prăbușește'ntreg?

Zăresc în mine șesuri și temelii de munți
Cu ceruri printre piscuri și rîuri pe subt punți,
Ca pe pămînt, întocmai ca pe pămînt, din care
Ieșii ca o mîhnire, trăind ca o întrebare.
Se înfirìpă umbre, schițate, și se întind,
Ca în urma unui soare născîndu-le murind.
Păduri culcate în unde, pe apele domoale,
Și turlele prin ceață, ca de castèle goale,
Cîte un drum cotește, oprit la un copac.
Vor fi trecute toate, cîtîta dorm și tac?...
Le asèmui parcă unui veștmînt care mai poartă
Și astăzi urma vechea mișcării în cute moartă,
Dar cînd, întîrziată, copita, pe răzoare,
Se îndreaptă către peșteri, a unei căprioare,
Să înțeleg de unde se întoarce mi vine greu...
Din cîmpul sterp și rece, sau din sufletul meu?

Cincizeci de ani, decînd încerci, mereu,
Condeiul, gîndurile și cerneala,
N-au mai ajuns să-ți curme, fătul meu,
Frica de tine și-ndoiala.

Te temi și-acum de ce te-ai mai temut,
De pagina curată și de rîndul,
Și de cuvîntul de la început.
Te sperie și litera și gîndul.

Foile tale scrise, de hîrtie,
Se rup și zboară, ca dintr-o livadă
Frunzele zmulse-n vijelie,
Fără ca piersicul să și le vadă.

La fiece cuvînt, o șovăire
Te face să tresari și-ai aștepta.
Parcă trăiești în somn și-n amintire
Și nu știi cine-a scris cu mîna ta.

Nu spune nimăruia ce știi și ce-ai văzut:
E-o cale de-a-nțelege mai tristă, dar curată.
De cîte ori și zborul nădejdii ți-a căzut,
Să n-afle nici frăția, nici pizma niciodată.
De-ai àripi, ți le-ascunde, de-ai nimburi — de asemeni.
Nu-ți cheltuì mireasma, ca rozele și crinii.
Ascunde-ți-o și steaua, ca-n sînul unei cremeni.
Ea știe că-i zălogul de taină al luminii.
Clădește-ți, frate, viața, cu peșterile-n tine,
Departe de-altă viață, departe de-altă rază,
Și pardosindu-ți noaptea cu lespezi de rubine,
Vei ști tu singur dacă se sting ori scînteiază.
O punte duce-n bezna-ncuiată cu zăvor —
Sfărîmă-i-o și puntea, aruncă-ți și unealta.
Tu vei cunoaște singur, și-nvins și-nvingător,
Ce goluri și prăpastii îți leagă-o zi de alta.

Toată ziua, toată noaptea treaz,
Cine-mi spune de o viață-ntreagă
Să fiu gata pentru care ceas
Cînd o taină poate se dezleagă?

Taina celor taine fără număr,
Înnădite și încrucișate
Între creștet, inimă și umăr,
Jugul, hamul meu de rob și frate.

Traista-i gata, cîrja-i în pridvor.
Drumul o să fie lung pe lună,
Drumul de un om și un picior
Strîmt și-ngust cu ceața dimpreună.

Stau la pîndă-n bălți și împrejur,
Clopot, voce, tunet să mă strige,
Țipăt rău sau șoaptă să murmur,
Ce voi zice, nu știu, ce voi zice?

Și mi-e spaimă de ceva urît,
De o fiară, de un ceas pe care
Îl așteaptă sufletul atît,
Lîngă viață, lîngă închisoare.

Cine strigă? Nimeni n-a strigat?
Cucuvaia, greierul, tîlharul?
Voi fi fost chemat și-apoi uitat?
Bate timpul, trece minutarul.

Netrăita viață s-a sfiit
Și-am trăit-o însutit.

Călare-n șea, de-a fuga pe vînt, ca Făt-Frumos,
Am străbătut și codrii și țara-n sus și-n jos,
Dar ajungînd în piscuri, de rîpi încrucișate,
Să bîrui înnălțimea văzui că nu se poate.

În strălucirea nopții, mari stelele și oarbe,
Chemîndu-mă-n Tărie, prăpastia mă soarbe.
Am apucat pe drumul pustiei, cel mai lung,
Și tot nu pot pe nicio potecă să te-ajung.

Te-am urmărit prin stihuri, cuvinte și silabe,
Ori pe genunchi și coate tîrîș, pe patru labe.
Zărind slugărnicia și cazna mea umilă
Ai să primești flămîndul, mi-am zis, măcar de milă.

Încerc de-o viață lungă, să stăm un ceas la sfat,
Și te-ai ascuns de mine decum m-am arătat.
Oriunde-ți pipăi pragul, cu șoapta tristei rugi,
Dau numai de belciuge, cu lacăte și drugi.

Învierșunat de piedici, să le sfărîm îmi vine;
Dar trebuie, mi dau seama, să-ncep de-abia cu tine.

Osînda nu se schimbă, e pe viață.

Domnul mi-a pus alăturea o ceață,
Și-un puț adînc, răzbit într-alt tărîm,
Să sec izvorul, ceața s-o dărîm;
Căci mîntuirea mea pentru o viață nouă
Era să le sleiesc pe amîndouă.

— « Cînd osenești, — mi-a spus, — de una,
Cealaltă e alături todeauna.
Adîncul odihnește de înnaltul
Și vei fi rînd pe rînd tot altul. »
Și m-a bătut pe umăr și s-a dus
Într-alte zări, încolo, prin apus.
M-am bucurat cu inima, vezi bine,
Că Domnul are-ncredere în mine.
Atîta dar și-atîta har
Nu se putea să fie în zadar.

Și am rămas în tot pustiul mare,
Singur, pe-o măgură călare,

Cu braţele sumese şi cu scule
Şi cu nădejdi aprinse îndestule.
Domnul gingàşul şi milosul foarte
Avea de dat porunci şi-ntr-altă parte,
Împărăţia fiindu-i fără de sfîrşit,
Şi-n bunătatea lui avînd de miluit
Cu sfinţele-i hatîruri şi pomeni
Şi alţi aleşi dintr-alte neamuri de moşneni.
Mi-am încercat uneltele cu mîna,
Am măsurat cu ochii şi ceaţa şi fîntîna.
Una ducea în Slavă, şi alta, jghiab şi vad,
Se scobora prin cremene în Iad.
Eu, ceaţa o s-o surp cu tîrnăcopul,
Şi apa o s-o scot cu năpîrstocul,
Şi după ce le sfarăm şi le sec
Îmi iau calabalîcul meu şi plec.
Cît o să ţie asta? Hai, să zic, o lună
Şi gata. Şi-am făcut o treabă bună.
Poate să fie lucru mai frumos
Decît să laşi frînghiile în jos,

Şi negura să o desfaci subţire
În jurubiţe, iţe, fulgi şi fire?
De vreau, o ţes velinţe şi plocate
Şi-o fac zuvelci şi scoarţe-mpărechiate
Şi, de voi da-o, negură, deoparte,
Se va vedea şi dincolo de moarte.
Şi-o să mă duc să caut pe Domnul prea-mărit
Şi o să spui: — « Eu, Doamne,-am isprăvit.
Vrei să-mi mai dai o-ncredinţare?
De-orice destoinicii mă simt în stare.
De-aci nainte somnul meu înţarcu-l
Şi-aş doborî şi stelele cu arcul. »

Dar ciutura, cînd fuge pe frînghie,
Am aşteptat-o ani şi ani să vie
Şi s-a întors de prin adîncuri goală.
Izvorul nu-şi dă unda şi mă-nşală,
Şi plinul ei se scurge printre doage
Şi nu vrea să ajungă la gura cui o trage,
Să-i soarbă clocotirea, de care-i însetat.
Nici muntele de ceaţă nici nu s-a clătinat.

Precum a fost porunca și fuse legămîntul,
Cine și-l calcă, Domnul, sau robul lui, cuvîntul?
Credeai să se găsească un prost atît de prost,
Să găurească vîntul? — Acela eu am fost.

Tu, suflet, nu-ntreba, nemîntuit,
Care din cei doi semeni te-a mințit,
Domnul din ceruri, bun, sau Necuratul,
Că-ți mai sporești osînda și păcatul.

Oprește-ți alăuta, lăutare,
Ceva-n suspinul ei mă doare.
Și flautul adînc îmi pare
Că-mi pune surd cîte-o-ntrebare
Și nu pot să răspund.
Lăsați-mă să mă ascund.

Fluiere, naiuri, trîmbițe și strune
V-ați adunat a geamăt, a zvon și-a rugăciune.
Tăcèți și vînturi și fîntîni și ape,
Ca și cum n-ați fi pe alături, pe aproape.
Uitați-ți oglinda, lacule-așternut,
Și umbra noastră care prin tine a trecut.

De m-ar ajunge-o șoaptă, un ecou,
Mi-ar deștepta-ntristările din nou
Și nu vreau să mi le mai știu,
Fantome vechi cu vălul plumburiu,
Mîhnirile de-odinioară. . .

N-ai mai tăcut, arcuș de pe vioară?

Păianjenul visării parc-ar suì cu frică,
Parc-ar călcà pe firul nădejdilor întins,
Care-şi scoboară vîrful, pecît i se ridică
Un căpătîi în haos, de-o stea, de unde-i prins.

Singurătatea-n zale mi-a străjuit cavoul
Ales pentru odihna rănitului oştean,
Şi i-a cules auzul catifelat ecoul
Cu şase foi, al frunzei căzute din castan.

Demult păzeşte cripta şi pragul ce scoboară,
Dar vremea, nentreruptă de morţi şi crăci uscate,
Prin mîinile tăcerii, de ceară, se strecoară,
Ca un fuior de pulberi şi brume deslînate.

Puse-n vîrtejul ritmic al unui singur vers,
Ar mai simţì Cadenţa, de-a pururi ascultată,
De valuri şi de ceruri, egale-n pasul mers,
Cînd s-ar opri secunda şi inima să bată?

Toată ziua-n drum mă uit
Și-aștept ziua ca să uit.
Va veni ori nu mai vine?
Au trecut opt vremuri pline
Și soroc după soroc.
Îl aștept să-și facă loc
Sau prin apă, sau prin foc.
E un drum,
Ori o pîrtie de fum?

Vezi că mi-a făgăduit
C-o să vie negreșit,
Nu mi-a spus cu gura lui,
Ci cu a ghiocului.
Toată lumea grăitoare
Avînd gura în zăvoare,
Am crezut ghiocului,
Lacătul norocului.

Noaptea ochii nu-i închizi
Colcăiți ca de omizi.

Auzi fagurii din stup:
Se răscoc și, plini, se rup.
Omul tace, gîndul umblă
Ca un hoț prin grîu și-n umbră,
Și-asculți gîndurile-n șoapte,
Tîrlă lungă-n pas de noapte.

Nu te-am văzut la față, dar, vecine,
Te simt mereu alături, lîngă mine.
Nu te aud cînd intri, ci, deslușit în șoapte,
Te-ntrezăresc decum se face noapte.

Mă caută de-o viață-ntreagă,
Oriunde-ajung, ființa ta pribeagă,
De ceață și de umbră sau de gînd,
Și-aștept să se-nsereze mai curînd.

Aș iscodi cuvîntul în zadar
Să te numesc: duh, înger, fum sau har,
Însă simțind că te apropii, psaltul,
Trezit pe foaia mută din teanc, se face altul.

O scăpărare fulgeră deodată
Nemărginirea lumii-ntunecată
Și, ca un tibișir de aur, trage-o dungă
De scapără departe întreaga zare lungă.

Iar dacă pana psaltului dă spic,
Eu n-aduc la-ncolțirea lui nimic,
Că mîna mîna ta mi-o mînă,
Și ghiersul meu e-al tău; doar ți-l îngînă.

Obișnuit cu pasul, ți-l aștept
Cu mîinile unite-a smerenie, la piept.
Un jilț în dreptul rafturilor pline
Stă pregătit, nălucă, pentru tine.

Vream să-ți sărut odată opinca de lumină,
Dar, ca și mine, nu știi ce-i tihnă și hodină.

Decînd nu mi-ai mai cîntat
Sînt, vioară, întristat.
N-ai putea ști ce mă doare
De tot cad într-o-ntristare?
Întristat de ce să fiu?
Că-i devreme, că-i tîrziu?
Și n-am cine să mă-nvețe,
De mi-e dor sau mi-e tristețe,
Ca să știu, la întrebat,
Că ceva s-ar fi-ntîmplat.
Dor de ce-ar putea să-mi fie?
De-altă nevinovăție?

Nu-mi dau seamă ce-ntristare
Negrăită, iar mă doare.
Întristările ți-s multe,
Cine să ți le asculte?
Cine ți le înțelege
Întristările pribege?
Că nici eu nu le-nțeleg,

Să le-nșir, să le dezleg.
Te-ntristează cînd și dacă
Alții cîntă, rîd și joacă?
Scripcă veche, mai demult,
Doar tăcerea ți-o ascult,
Nu-mi dau seama ce-ntristare
Decît altele te doare,
Oare trebuie să-mi pară
Că-a murit ceva-n vioară?
Ori, vioară, simți mai bine,
N-a murit ceva din mine?

Așteaptă ca prin mîna umbrii să treacă lucrurile toate...
Velînța cîmpului începe să se-nfășoare-n vale sul.
Tîrît de bivoli, plugul nopții va răsturna cetăți și sate
Și somnul le va strînge-n fînul și paiele dintr-un pătul.
Așteaptă să-și scurteze drumul îndelungarea și să piară,
Să-ți fie stîncile de smirnă și pașii-n pietre ca de ceară,
Să se apropie vecia de noi și-n șesuri să se verse,
În vreme ce din Tabla Legii prind grai și rîndurile șterse.
Așteaptă să se piardă viața, care atîță și-nfioară,
Urîtul să se tupilească pe după șurile din curți,
Să-și puie și durerea noastră o coardă nouă la vioară
Și stîlpii granițelor negre să ți se-arate strîmbi și scurți.
Atuncea, în odăjdii albe, prin plopii paznici de hotare,
Vom strecura comoara vie spre ceruri mai nemuritoare.

Unde să șed și unde să rămîi
Ca să-mi desfac vioara și să cînt?
De-ajung tîrziu sau de-am ajuns întîi,
Nu mă găsesc la timpul meu că sînt.

Sătul de ce se vede, flămînd de nu se vede,
Ai încercat ţîţîna şi lacătul, aede.
Dar cheile de-ncuie făptura şi-o descuie,
Ascunse la-ntuneric, le ţii bătute-n cuie.
Le-am descîntat să cadă în pulbere, grămadă,
Îndată ce-nlăuntru dă ochiul tău să vadă.

Decum îl ia ispita, rănit de-ncuietoare,
Nici n-o atinge omul cu mintea, că şi moare.
Te poţi făli cu slova şi graiul. Nu mă tem.
Am pus pe tot ce pare, pecete şi blestèm.

Ai vrut să umbli-n mine şi degetele-ncete
N-au dezlipit, din cîte-am strivit, nicio pecete.
Pribeag prin cimitirul a tot ce nu se ştie,
Ţi-ai prins mantaua-n criptă, crezînd că de stafie,
Că mortul de sub tine te trage îndărăt.

Vreai să mă vezi prin lucruri şi nu vreau să m-arăt.
Ţi-ajunge cîtă minte ţi-am dat şi-o vreai mai mare,
Nimicule, că mintea zburdalnică te doare.

Mi-ai dat un trup și mie, înnalt și zvelt, de floare,
Ca fragile de fraged, ușure și plăpînd,
Dar ridicat spre ceruri și-mpiedicat să zboare
Se leagănă-n călcîie, voind și încercînd.

Fusese parcă gîndul, desprins, ieșind din humă
Să-i faci un drum spre stele, în care-i oglindit,
Căci nu-nțeleg făptura, un joc a fi din glumă,
Cînd talpa de țărînă și lui i-ai dezlipit.

M-ai fi uitat mai bine legat de-o rădăcină,
Să mă prăvale timpul, trunchi putred, peste ea,
Și candela pribeagă-a scînteii de lumină
Să nu mi-o duc purtată de vînt din stea în stea.

Mă zgîrie și spinul și cremenea și fierul,
Și rabd în veac ispita vicleanului meu vis.
La ce mai folosește făpturii giuvaerul
Ce scapără-n cutia în care l-ai închis?

Pribeag prin noaptea lunii, neliniștea mă fură.
M-am întîlnit cu mine la cîte-o cotitură.

M-am despărțit în două cu-o pravilă-nțeleaptă:
Unul colindă lumea și celălalt așteaptă.

Ce-aștepți între morminte de piatră și statui?
Vorbirea și cuvîntul din urmă-al nu știu cui.

S-a luminat de ziuă, ce faci? Nu știu ce fac.
Îmi sună parcă ceasul, lăsați-mă să zac.

La mine așteptarea-i a trîmbiții din porți.
Mă voi scula odată cu cei răniți și morți.

N-ai auzit cîntarea sunînd în alăute?
Aud o alăută: cîntarea nu se-aude.

Veni în goană calul să ne aducă veste.
Aș vrea să mîngîi calul că vine din poveste.

Decînd te-aștept e-o viață, tu calule, să vii,
Eu nu mai știu povestea. Tu poate o mai știi.

Ar fi ca o poveste de noapte-ntr-un proverb.
Eu mi-am ales de stemă pe steagul meu un cerb.

Hai, calule, împreună, să colindăm o dată
Prăpăstiile negre din culmi și lumea toată.

Începe, Doamne, iar să-ți pară rău
Că m-ai ales un timp să-ți fiu al tău?
Îmi dăruiseși un crîmpei de har
Și-mi dovedeai că harul fusese în zadar.
Îngenunchiat naintea-ți cu frică și sfială,
Mă încerca mereu și cîte-o îndoială,
Și tulburat de taine și mùrmure cerești
Te-am întrebat odată, cine ești?
Să-mi fie singurul păcat
Pe care socoteam că l-ai uitat?
Născutul fără àripi, ca oamenii mai proști,
Nădăjduiam că tu mă recunoști,
Dar trebuia păcatul să-mi fie și mai greu
De care-mi cerci sfîrșitul de-a pururea mereu.
Dar n-așteptam pedeapsa să-mi fie-atît de grea,
Cînd judecași fărîma de viață fost-a mea.

La cîte-o cotitură rămînem față-n față,
Și asta se numește în pravila ta viață.
Ți-ai săvîrșit Adamii și Càinii în Satani.
Nu-i mai iubești pe oameni, că-ți trebuiesc dușmani.

Nemulțumiți de naiuri, de scripcă și de flaut,
Mă-ntreabă cei de-alături de ce te tot mai caut.
Că ei au știri mai bune că nu ești, nici n-ai fost
Și dintre toți cuminții rămîn eu cel mai prost.
Pecînd ei după carne și butii pline umblă,
Cel mai sărman cu duhul, eu umblu după umbră.

Vezi, am citit în cartea de aur dintre cărți
Că tu ești făcătorul a-toate-n patru părți.
Nu știu, dormeam citind-o cînd ascultam pădurea
Sunîndu-mi în pridvoare, sau mă gîndeam aiurea.

Dar neputîndu-mi gîndul de om să mă ajute,
Mă las în voia șoaptei din fagi pe neștiute.
Aș vrea să știu, privindu-ți Tăriile cu zimți,
Dar ce-i a ști? De-ajuns e-atît: numai să simți.
Te căutam prin lume să mă-ntîlnesc cu tine,
Să-ți spun că ce făcuseși putea ieși mai bine.

Cînd maică-mea frămîntă aluatul, mă-nțelegi?
Ea scoate-ntodeauna din vatră pîini întregi.

Noiembrie 1966

Între nădejde tristă şi-ndoială,
Te-am căutat prin bolta siderală.
Te-am căutat pe unde şi neunde
Îţi bănuiam făptura că se-ascunde.
Te căutam în tainica ta lipsă
Prin Testamente şi Apocalipsă,
Să fi rămas un loc nemaiumblat
Pe unde nu te-am căutat?
Cînd socoteam că te-am găsit,
Se şi-nnălţa în dreptul tău un zid.
Simţindu-te zvîcnind în rădăcini
Te mai simţeam în spice şi-n tulpini.
Te-am şi cîntat pe corzi, şi noi şi sparte,
Şi peste vieţi şi peste moarte.
Tu rămîneai mereu departe.
Auzul tău nu vrea s-audă
Cîntec de nai, de cobză şi-alăută?
Într-o-nserare, în sfîrşit,
Mi se păruse că te-aş fi zărit
În mantia de aur a unui asfinţit
Prinzîndu-ţi-o, tîrîtă prin ţărînă.

Mi-a şi rămas un ciucure în mînă
Şi l-am vîrît în sîn, ca un pribeag,
Un bun de furtişag.
Dă-mi voie, negăsită arătare,
Să-ţi pui acum o veche întrebare:
Că ai făcut atîtea frumuseţi blajine,
Fără-ndoială, mulţumescu-ţi bine,
Clădiri de piscuri, cuiburi de izvoare,
Timpuri şi valuri călătoare
Şi oamenii în sărbătoare;
Bărbaţi viteji, domniţe la harfă şi la furcă,
Mutînd pe strune mîna, fuiorul cînd se-ncurcă.

Dar, mare-aprinzătorule de stele,
Cum de-ai făcut şi-atîtea lucruri rele?

Noiembrie 1966

Cînd m-ai făcut, mi-ai spus: de-acum, trăieşte.
Şi am trăit, aşa se povesteşte.

Trăirea mea se cheamă viaţă, şi omoară.
Dar tu mi-ai spus odinioară
Că ne ucide moartea, nu viaţa şi iubirea;
Atît a învăţat la tine omenirea.

Nu mi-ai vorbit de lacrimi niciodată,
Dar lacrima-i în mine adunată.
M-ai îndemnat să joc, să cînt,
Şi nu mi-ai pomenit şi de mormînt.

Tu n-ai făcut pămîntul din milă şi iubire.
Îţi trebuia loc slobod, întins, de cimitire.

Ianuarie 1967

Ce-mi mai lipsește mie să știu că nu mă mint?
Să cred ce spune cartea cu scoarțe de argint?
Amestecat cu ceață și tăvălit în stele,
Să cred că viața trece și dincolo de ele?
Să mi se pară clipa de azi nemărginită,
Ostròv pierdut, cu luntrea legată de-o răchită
Încovoiată-n soare și adormită-n undă?
Să cred că nu se-nneacă și-n veci nu se scufundă,
Și că din țărm, plutită pe-o dîră de lumină,
Ar duce pîn' la tine,-ntr-o insulă vecină?
Că un sobor de îngeri m-ar aștepta, din lume,
Să-mi ia din luntre vîsla și-n stuf să mi-o îndrume?
Eu, ridicat în luntrea tăcerii, în picioare,
Zmerit, plecat din umeri și piept, la cingătoare
Cu cheile de-acasă, cu cheia de la poartă,
Ți le voi da în grijă, mîhnit, cu mîna moartă.
Tu poate-ai să te tulburi de cei rămași. Atunci
Trimite-le arhangheli cu àripile lungi.
Ivirea lor pe prispă, și șoapta lor adîncă
Să-i facă să tresară, uitînd să mai mă plîngă.

Copiii, duși pe gînduri tăcute, nu-nțeleg
Cum piere de odată un veac de om, întreg.
Aibi grije mai cu seamă, strămoșule, de fată.
Mi-e frică ce se face, pe lume, fără tată.
Simțirea-i prea gingășe și fragedă, de floare,
Mă urmărește-n taină și noaptea, și mă doare.
Tu nu știi, cred, ce viață trăim în neamul meu,
Îndrăgostiți în toate și-mbrățișați mereu.
Pe maica lor frumoasă, copilă și cuminte,
Sînt șapte vîrste pline de-atunci, mai ții tu minte?...
Am luat-o-n cîmp de mînă și i-am șoptit ceva:
— «Copilă nenuntită, n-ai vrea să fii a mea?»
Ea mi-a răspuns, în trestii, dînd ziua într-apus:
— «Dacă mă iei cu tine...» Am luat-o și ne-am dus...
Ce va simți fecioara de-atunci, de-odinioară,
Că voia ta, aceeaș, unește și omoară?
Mă ispitești cu visuri, miresme și mărgele,
Dar zdruncini temelia încredințării mele.
Eu, totuș, slugă veche a Domnului rămîn,
Că nu pot pribegie să-ndur fără stăpîn,

Și zic, la urma urmei, că domnilor bogați
Le stă să nu le pese de robi și de argați.
De-o viață, nepăsarea ți-o rabd robind aici,
Înghemuit în suflet și-n spini, ca un arici.

Îngerii tăi să vadă de staul, cum se cere,
Să cate să nu scadă nici apa din ciubere,
Să mai vegheze pomii livezii pîn' s-or coace,
Și să păzească drumul de pe la tine-ncoace.
Și poate mi-ar aduce, din cînd în cînd, și-o știre
De la ai mei, de-acasă, la tine-n mînăstire. . .
Îți dau și-o însemnare de capre și de cîni,
Unii fătați de-o vară, și alții mai bătrîni.
M-așteaptă-n poarta mică, din fund. Cu înțelepte
Povețe, fă-i să plece, să nu mă mai aștepte.
Că, Doamne, vezi, și cele numite dobitoace
Sînt suflete, silite de trup să se dezbrace.
Mîngîie-i cu îndemnuri blajine, că, vezi bine,
Ei îmi știau și pasul, și ascultau de mine.
Cînd îi trezea năluca de prin ograda noastră,
Veneau, pe întuneric, la mine, la fereastră.

Îți las în grije bună pe iedul, mai ales,
Cel sprîncenat și-n frunte cu scîrlionțul des,
Și dacă mi-ai da voie, ți-aș face și-altă rugă:
Să-l lași să te apuce de deget, să ți-l sugă. . .
Cînd îi frămînt aluatul de lapte cu tărîțe
la mîinile,-n copaie, drept ugere cu țîțe.
Mai am și-un cățelandru, pui fraged și dulău,
Să-l lași să-ți ia papucii și fă-l cățelul tău.
Mai e și zvăpăiatul pisoi, după cățel,
Dă-i ciucurele bărbii și joacă-te cu el.

Îmi mai lipsește, poate,-o fărîmă de scînteie
Să mai mi-aprindă viața-n vîrtej de curcubeie.
Să nu mă mai știu vitreg în marea ta vecie,
Strein și singuratec, pe stînci, cînd va să vie
Sorocul, cînd și zarea și timpul se-ntrerup.
Bătut de viscol negru, ca fiara frîntă-n trup,
Înspăimîntat, în haos să-l văd cum se destramă,
Cusut cu fir și umbre și flori, ca o năframă.
M-adun într-o nădejde; de-abia că se-nfirìpă,
Și clipa-mi și ucide nădejdile de-o clipă.

Mi-ai dat pe negrăite, de ce, nu știu, un har
Pe jumătate dulce, însă mai mult amar,
Căci drojdia din fundul potirului ales
Dă cuminecăturii otravă cel mai des.
Și vinul de deasupra, de aur, cînd mi-e sete,
N-ajunge niciodată cu nimbul să mă-mbete.
A-toate-frămîntarea răgazuri nu-mi mai lasă,
Din stea în stea mă duce orb, ca din casă-n casă.
Cerșesc la uși odihnă, pe unde și neunde,
Și, la bătaia nopții, niciuna nu răspunde.
Pe ulițele-albastre, din cerurile tale,
Sînt mii și mii de sate și tîrguri toate goale,
Cătunele deșarte-n cerdac au, fiecare,
O candelă-n opaiț și-un muc de lumînare.
Isus mi se-arătase la lună, prin livede.
Parc-ar fi spus în șoaptă: «Nu cerceta, ci crede».
Să fi fost el, sau zvonul stîrnit de prin Scripturi,
Rătăcitor prin noapte, prin vii, prin arături,
Ca broaștele-țestoase, sobolii și zefirii?

Prins între-nchipuire și unda nălucirii
Nu mă-ncumăt răspunsuri să caut, și m-ascund
De ochiul cu scînteie de cremene, rotund.
Dar sufletul se roagă-n genunchi pe piatra goală:
«Mai scapă-mă, Părinte, măcar de îndoială».

Te-am dus de-a lungul vremii, în mine ca un semn,
Și fără-a te cunoaște, mi-ai fost îmbold și-ndemn.
Mi-ai pus nești și mirul sfinților pe frunte,
Și toate ale tale, menite să mă-nfrunte,
Au fost ca niște slove cuprinse-n umbra mare
De veșnicii rostite în cîte-o scăpărare,
Izvoarele și stînca, pădurea, umbra, vîntul.
Al tău e și cuvîntul închis, ca și pămîntul.
Și în furtuni și viscol, ca și-n tăcerea sfîntă,
Se-aude vocea lumii că blăstemă și cîntă.
Dar semnele, doar semne, răzlețe și-adunate,
Nu mai mi-ajung, părute și nici adevărate.
Vreau tîlcul plin să-l capăt și rostul lor întreg
Să-l pipăi dintrodată, să pot să-l și dezleg,

Nu lacăte-ncuiate, zăvoare și crîmpeie
Cu mii de chei știrbite, și fără nicio cheie.
Să număr codrii-n piscuri și nuferii din baltă,
Mi-a ostenit răbdarea din stepa ceastalaltă.
Că nici numărătoarea n-o mai pricep, în șir,
Între statui și candeli și sfincși de cimitir.
Luceafărul spusese: «Răsar, în loc să scapăt,
Și-mi deapăn zilnic firul, luat zilnic de la capăt».
Mă-mbraci în strălucite odăjdii și veștminte
Și mă-ncununi cu lauri. La ce folos, Părinte?
Cine mi-a spus că omul e înnălțat și mare
Pentru că știe singur dintre făpturi că moare?
Că-i trestie plăpîndă, cu trestia de-o fire,
Hirotonit, el singur, cu harul de gîndire?
Ce nu afla maimuța, din spusa nimănui,
Ar fi o-ndreptățire și o noblețe-a lui.
Fantomă trecătoare, el ar fi fost să fie
Dumnezeiasca lumii sublimă mărturie.
Atîta avuție ascunzi, și-ntre comori
O socotești deșartă pentru că știi că mori?

S'a prăbuşit vecia. Pe marginile gropii,
În bîlciul de morminte, rămîn să plîngă plopii...

CUPRINSUL

Început de sfîrșit 7

PARASCHIVEI

Pasul dulce 11
Logodnă 13
Mirele 15
Inscripție în pantoful logodnicei 16
Îngenunchiere 17
Inscripție în inel 19
Mireasa 20
Căsnicie 22
Dragoste 23
Inscripție pe un inel 25
Înviere 26
Inscripție pe o ușe 28
Inscripție pe o casă de țară 29
Inscripție de femeie 31
Pe o harpă medievală 33
Nunta 35
Scrisorile 38
De ziua ta 40
Mulțămită 41
Tot de ziua ta 42
Marile tăceri 45
Balada Paraschivei din Buneștii Bucovinei 46
(Parohul intrăm cor și cîntă) 53
Manuscrisul 54

Între zodii 55
Litanie 56
M-ai uitat? 57
Remember 59
Ție, căreia 60
Neant 61

VÎNTULE, PĂMÎNTULE

I (Mă rog ție, Doamne. . .) 65
II (Rugăciunea mea e o risipire. . .) 67
III (Dă-mi, Doamne, știința să te înțeleg. . .) 69
IV (Pentru ce mi-ai dat minte, Doamne. . .) 70
V (Un nebun a înfipt lopata în adîncul cerurilor. . .) 71
VI (Cîntă, vioară, cîntă!) 72
VII (Pentru ce, Doamne, atîta cruzime. . .) 73
VIII (S-a ținut un cîine o zi întreagă după mine. . .) 74
IX (Dumnezeu nu este departe. . .) 75
X (Dumnezeu, îl auzi?. . .) 76
XI (Zgomotul încetinat și rar. . .) 77
XII (Ascultă pasul Domnului. . .) 78
XIII (Tu porți pe Dumnezeu în tine. . .) 79
XIV (Doamne, tu trebuie să fii mai fraged ca spicul de săcară. . .) 81
XV (Am voit să nu mai știu de tine. . .) 82
XVI (Rugăciunea mea. . .) 85
XVII (Am făcut o nedreptate. . .) 87

XVIII (Doamne!) 88
XIX (Casa mi-e lovită. . .) 89
XX (Căutînd pe Dumnezeu în văzduh. . .) 92
XXI (S-au împuţinat zilele. . .) 100
XXII (Viaţa mea trece către veac. . .) 101

MELANCOLIE

Psalm (Aş putea vecia cu tovărăşie) 107
Psalm (Sînt vinovat că am rîvnit) 109
Psalm (Tare sînt singur, Doamne, şi pieziş!) 111
Heruvim bolnav 113
Psalm (Ruga mea e fără cuvinte) 115
Psalm (Nu-ţi cer un lucru prea cu neputinţă) 117
Psalm (Te drămuiesc în zgomot şi-n tăcere) 118
Psalm (Pentru că n-a putut să te-nţeleagă) 119
Psalm (Pribeag în şes, în munte şi pe ape) 121
Morţi în crucea nopţii 123
Psalm de tinereţe 125
Între două nopţi 126
Vino-mi tot tu. . . 127
Heruvic 128
Psalm (Vecinul meu a strîns cu nendurare) 130
Duhovnicească 133
O zi 136
Schivnicie 137
Voci 138
Psalm (Ca să te-ating, tîrîş pe rădăcină) 140

Priveghere 141
Toamnă de suflet 143
Mai mult pământ 145
Durerea mea... 147
Tot o sarică 148
Dormi? 149
A venit 151
Mă uit 154
Cîntec din fluier 156
Tu taci 158
Două stepe 159
Nu mai zăresc... 160
Mă uit la flori 161
Stepele 163
Psalm (Fără a te şti decît din presimţire) 164
Mi se pare... 166
Au trecut... 167
Îmi pare rău 169
Tu **171**
Rugăciune 173
Reminiscenţe 174
Sarcina sacră 176
Ai văzut? 177
Cuprinsul 179
Decînd mă ştii 180
Ogor pustiu 182
S-a culcat o fiară 184

Inscripție pe Biblie 185
S-aștept? 186
Natură moartă 187
Frunze pierdute 188
Nu spune 189
Deșertăciune 190
Psalm (Călare-n șea, de-a fuga pe vînt, ca Făt-Frumos) 192
Haruri 193
Creion 197
Ascezǎ 198
Așteptare 199
Ghiersul îngînat 201
Monotonie pe vioarǎ 203
Așteaptǎ 205
Decepție 206
Psalmul mut 207
Omul meu 208
Pribegie 209
Răzvrătire 211
Aluatul 212
Bine și rău 214
Psalm (Cînd m-ai făcut, mi-ai spus: de-acum, trăiește) 216
Psalmistul 217

Redactor responsabil: GHEORGHE PIENESCU
Tehnoredactor: MINA CANTEMIR

Dat la cules 20.03.1967. Bun de tipar 09.06.1967. Apărut 1967. Tiraj 6180 ex. Broşate 5090 ex. Legate $^{1}/_{1}$ 1090 ex. Hîrtie offset A de 100 g/m². Format 700×1000/32. Coli ed. 4,41. Coli tipar 7,,25. A. nr. 2197/1967. C.Z. pentru bibliotecile mari 8R. C.Z. pentru bibliotecile mici 8R-1.

Întreprinderea Poligrafică «Arta Grafică», Calea Şerban Vodă 133, Bucureşti — Republica Socialistă România; comanda nr. 117.